

**«Аграрлық несие корпорациясы»
акционерлік қоғамы**

**Шоғырландырылған аралық қысқартылған қаржылық
есептілік**

2023 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай

МАЗМҰНЫ

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ АҚПАРАТТЫ ШОЛУ ТЕКСЕРІСІ БОЙЫНША ТӘУЕЛСІЗ АУДИТОРЛАРДЫҢ ЕСЕБІ

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІК

Қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған аралық қысқартылған есеп	5
Пайда немесе залал туралы шоғырландырылған аралық қысқартылған есеп	6
Жиынтық табыс туралы шоғырландырылған аралық қысқартылған есеп	7
Меншікті капиталдағы өзгерістер туралы шоғырландырылған аралық қысқартылған есеп.....	8
Ақша қаражаттарының қозғалысы туралы шоғырландырылған аралық қысқартылған есеп	9

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ТАҢДАЛҒАН ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБАЛАР	10-44
--	--------------

«КПМГ Аудит» жауапкершілігі шектеулі серіктестік
Қазақстан, А25D6Т5 Алматы,
Достық д-лы 180,
+7 (727) 298-08-98

Товарищество с ограниченной ответственностью «КПМГ Аудит»
Казахстан, А25D6Т5, Алматы,
пр. Достык, 180

Шоғырландырылған аралық қысқартылған қаржылық ақпаратты шолу тексерісі бойынша тәуелсіз аудиторлардың есебі

«Аграрлық несие корпорациясы» акционерлік қоғамының Акционеріне және Директорлар кеңесіне

Кіріспе

Біз «Аграрлық несие корпорациясы» Акционерлік Қоғамының және оның еншілес кәсіпорынның (бұдан әрі бірлесіп «Топ» деп аталады) 2023 жылдың 30 маусымындағы қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған аралық қысқартылған есебінің және осыған қатысты көрсетілген күні аяқталған алты ай кезең бойынша пайда немесе залал және басқа жиынтық табыс, меншікті капиталдағы өзгерістер және ақша қаражаттарының қозғалысы туралы шоғырландырылған аралық қысқартылған есептерінің, сондай-ақ, шоғырландырылған аралық қысқартылған есеп саясатының тұжырымдамасы мен басқа түсіндірмелі ескертпелерінің (бұдан былай «шоғырландырылған аралық қысқартылған қаржылық ақпарат») шолуын жүргіздік. Топ басшылығы осы шоғырландырылған аралық қысқартылған қаржылық есептілікті 34-ші «Аралық қаржылық есептілігі» Қаржылық есептіліктің халықаралық стандартына (IAS) сәйкес дайындауға және әділ түрде көрсетуге жауапты болады. Біз жүргізген шолу нәтижелері бойынша көрсетілген шоғырландырылған аралық қысқартылған қаржылық есептілік туралы қорытынды қалыптастыруға жауаптымыз.

Шолу көлемі

Біз 2410-шы «Кәсіпорынның тәуелсіз аудиторы орындаған аралық қаржылық ақпаратты шолу» Халықаралық шолуды жүргізу тапсырмалары бойынша стандарты талаптарына сай шолу жүргіздік. Шоғырландырылған аралық қысқартылған қаржылық есептілікке шолу негізінен қаржылық және бухгалтерлік мәселелер үшін жауапты тұлғалардан ақпарат алу үшін сұрату жасау мен талдамалық және шолу шегінде қажетті басқа да рәсімдерден тұрады. Шолу көлемі Халықаралық аудит стандарттарына сәйкес жүргізілетін аудитке қарағанда анағұрлым аз, және сол себепті де, бізге аудит барысында анықталуы мүмкін барлық елеулі мәселелер белгілі болды деген сенімділікті қамтамасыз ете алмайды. Демек, біз аудиторлық пікірді білдірмейміз.

«Аграрлық несие корпорациясы» АҚ

Шоғырландырылған аралық қысқартылған қаржылық ақпаратты шолу тексерісі бойынша тәуелсіз аудиторлардың қорытындысы

2-бет

Ескертпемен пікір білдіруге негіздеме

2022 жылғы 30 маусымдағы және 2022 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша жалпы баланстық құны 336,882,696 мың теңге және 304,221,793 мың теңге болатын 3 кредиттік тәуекел сатысына жатқызылған заңды тұлғаларға берілген кредиттер бойынша Топ тиісінше 68,173,150 мың теңге және 62,564,653 мың теңге сомасында күтілетін кредиттік залалдарға арналған резервті таныды. 9 (IFRS) «Қаржы құралдары» халықаралық қаржылық есептілік стандарты ұйымдардан күтілетін кредиттік залалдарды бағалау кезінде жорамалдар мен болжамдарға негізделген дәлелді және расталатын ақпаратты пайдалануды талап етеді. Біз заңды тұлғаларға берілген кредиттік-құнсызданған кредиттер бойынша кепілдікті қамтамасыз етуді іске асырудан күтілетін ақша ағындарын бағалау кезінде салыстырмалы кезеңде пайдаланылған белгілі бір жорамалдармен келіспейміз және осы күндердегі күтілетін кредиттік залалдарға арналған резерв айтарлықтай төмендетілген деп санаймыз. ХҚЕС талаптарынан осы ауытқудың 2022 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай кезең бойынша пайда немесе залал, жиынтық табыс және меншікті капиталдағы өзгерістер туралы шоғырландырылған аралық қысқартылған есептерді қамтитын кредиттік залалдар бойынша шығыстарға және басқа да байланысты баптарға әсерінің сандық бағалауы анықталған жоқ.

Ескертпемен қорытынды

Жүргізілген шолу нәтижесінде, «Ескертпемен пікір білдіруге негіздеме» бөлімінде сипатталған салыстырмалы көрсеткіштерге әсер етуден басқа, 2023 жылдың 30 маусымындағы және көрсетілген күні аяқталған алты ай кезең бойынша шоғырландырылған аралық қысқартылған қаржылық ақпарат барлық елеулі қатынастарда 34-ші «Аралық қаржылық есептілігі» Қаржылық есептіліктің халықаралық стандартына (IAS) сәйкес дайындалмағандығына назар аударуға себеп болатын деректер анықталмады.

Урдабаева А. А.
Сенімді тұлға (Аудит бойынша серіктес)

«КПМГ Аудит» ЖШС
Алматы, Қазақстан Республикасы

2023 жылдың 1 тамызы

**ҚАРЖЫЛЫҚ ЖАҒДАЙ ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН АРАЛЫҚ
ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ЕСЕП****2023 жылғы 30 маусымдағы жағдай бойынша***мың теңгемен*

	<i>Ескерт- не</i>	2023 жылғы 30 маусым (аудиттелмеген)	2022 жылғы 31 желтоқсан (қайта есептелген)
Активтер			
Ақша қаражаттары және олардың баламалары	4	162,461,413	172,484,306
Банктердегі қаражаттар	5	56,731,418	10,518,187
Клиенттерге берілген кредиттер	6	793,048,705	715,304,700
Қаржылық жалгерлік бойынша дебиторлық берешек	7	410,935,360	392,079,501
Сатуға арналған ұзақ мерзімді активтер		1,002,691	1,024,785
Инвестициялық жылжымайтын мүлік		2,668,146	2,899,093
Негізгі құралдар		2,149,445	2,317,727
Бейматериалдық активтер		886,199	978,317
Қосылған құн салығы және өтелуге жататын өзге салықтар		9,611,537	8,523,586
Корпоративтік табыс салығы бойынша қысқа мерзімді активтер		2,739,501	1,950,809
Өзге активтер	8	24,875,845	10,889,001
Активтер жиыны		1,467,110,260	1,318,970,012
Міндеттемелер			
Акционер алдындағы берешек	9	103,520,642	101,001,736
Кредиттік ұйымдардың қаражаттары	10	76,601,061	79,522,517
Қазақстан Республикасының Үкіметі алдындағы берешек	11	167,322,747	60,747,873
Мемлекеттік және бюджеттік ұйымдар алдындағы берешек	12	182,827,286	182,850,442
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	13	371,704,613	384,728,108
Дивидендтер бойынша берешек		13,677,185	–
Қысқа мерзімді бағалау міндеттемелері		1,000,244	1,403,575
Кейінге қалдырылған корпоративтік табыс салығы бойынша міндеттемелер		14,336,728	12,348,397
Мемлекеттік субсидиялар	14	61,214,621	64,823,093
Өзге міндеттемелер	15	50,690,723	16,573,686
Міндеттемелер жиыны		1,042,895,850	903,999,427
Меншікті капитал			
Акционерлік капитал*	16	408,284,724	408,284,724
Резервтік капитал	16	19,704,422	13,846,278
Жинақталған шығындар*		(3,774,736)	(7,160,417)
Меншікті капиталдың жиыны		424,214,410	414,970,585
Міндеттемелер мен меншікті капиталдың жиыны		1,467,110,260	1,318,970,012

Бір жай акцияның теңгерімдік құны (теңгемен)

16

1,039.97**1,017.03**

* Кейбір сомалар 2022 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жылдың қаржылық есептілігіне сәйкес келмейді, өйткені олар 16-ескертпеде егжей-тегжейлі сипатталғандай қайта жіктелімдерді көрсетеді.

Қоғам Басқармасының атынан шығарылымға қол қойылды және бекітілді:

Сапулатов Қайрат Каертарович

Басқарма Төрағасының Орынбасары, Басқарма мүшесі

Зайтулласва Ирина Николаевна

Бас бухгалтер

Қоса беріліп отырған 10-шыдан 44-шіге дейінгі беттердегі таңдалған түсіндірме жазбалар осы шоғырландырылған аралық қысқартылған қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

**ПАЙДА НЕМЕСЕ ЗАЛАЛ ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН АРАЛЫҚ
ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ЕСЕП****2023 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай***мың теңгемен*

	<i>Аудиттелмеген 30 маусымда аяқталған алты ай</i>		
	<i>Ескерт- не</i>	<i>2023 жыл</i>	<i>2022 жыл</i>
Тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін қолдана отырып есептелген пайыздық кірістер			
Ақша қаражаттары және олардың баламалары		12,903,814	4,129,159
Банктердегі қаражаттар		2,819,021	1,720,210
Клиенттерге берілген кредиттер		57,725,414	51,423,880
Инвестициялық бағалы қағаздар		8	33,539
		73,448,257	57,306,788
Өзге пайыздық кірістер			
Қаржылық жалгерлік бойынша дебиторлық берешек		29,455,907	436,487
		102,904,164	57,743,275
Пайыздық шығыстар			
Акционер алдындағы берешек		(4,450,141)	(3,831,173)
Қазақстан Республикасының Үкіметі алдындағы берешек		(14,202,260)	(2,611,695)
Мемлекеттік және бюджеттік ұйымдар алдындағы берешек		(8,803,985)	(7,367,564)
Кредиттік ұйымдардың қаражаттары		(5,701,592)	-
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар		(22,103,241)	(10,495,519)
Өзге міндеттемелер		-	(6,991)
		(55,261,219)	(24,312,942)
Таза пайыздық кіріс		47,642,945	33,430,333
Кредиттік залалдар бойынша шығыстар	17	(20,543,459)	(7,403,151)
Кредиттік шығындар бойынша шығыстарды шегергендегі таза пайыздық кіріс		27,099,486	26,027,182
Шетел валютасымен жасалған операциялардан таза залал		(194,995)	(3,594)
Персоналға шығыстар		(5,102,303)	(3,106,673)
Өзге операциялық шығыстар		(2,585,206)	(1,416,754)
Өзге кірістер, нетто	18	7,849,378	234,174
Пайыздық емес шығыс		(33,126)	(4,292,847)
Салық салынғанға дейінгі пайда		27,066,360	21,734,335
Корпоративтік табыс салығы бойынша шығыс	19	(4,145,350)	(3,356,414)
Кезеңдегі пайда		22,921,010	18,377,921

Қоғам Басқармасының атынан шығарылымға қол қойылды және бекітілді:

Сапулатов Кайрат Каертарович

Басқарма Төрағасының Орынбасары, Басқарма мүшесі

Зайтуллаева Ирина Николаевна

Бас бухгалтер

2023 жылғы 1 тамыз

Қоса беріліп отырған 10-шыдан 44-шіге дейінгі беттердегі таңдалған түсіндірме жазбалар осы шоғырландырылған аралық қысқартылған қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

**ЖИЫНТЫҚ ТАБЫС ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН АРАЛЫҚ
ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ЕСЕП****2023 жылдың 30 маусымында аяқталған алты ай***мың теңгемен*

<i>Ескерт- пе</i>	<i>Аудиттелмеген 30 маусымда аяқталған алты айға</i>	
	<i>2023 жыл</i>	<i>2022 жыл</i>
Кезең ішіндегі пайда	22,921,010	18,377,921
Кезең ішіндегі өзге жиынтық табыс	–	–
Кезең ішіндегі жиынтық табыстың жиыны	22,921,010	18,377,921

Қоғам Басқармасының атынан шығарылымға қол қойылды және бекітілді:Сапулатов Кайрат Каертарович Басқарма Төрағасының Орынбасары, Басқарма мүшесіЗайтуллаева Ирина Николаевна Бас бухгалтер

2023 жылғы 1 тамыз

МЕНШКІТІ КАПИТАЛДАҒЫ ӨЗГЕРІСТЕР ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ЕСЕП**2023 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай**

мың теңгемен

Ескертпе	Акциянерлік капитал	Резервтік капитал	Бөлінбеген пайда/ (жынақталған залалдар)		Жиыны
			Резервтік капитал	Бөлінбеген пайда/ (жынақталған залалдар)	
	254,366,870	11,237,766	5,084,805	270,689,441	
16	—	—	18,377,921	18,377,921	
16	—	2,608,512	(2,608,512)	—	
	254,366,870	13,846,278	(6,086,528)	(6,086,528)	
	408,284,724	13,846,278	(7,160,417)	414,970,585	
16	—	—	22,921,010	22,921,010	
16	—	5,858,144	(5,858,144)	—	
	408,284,724	19,704,422	(13,677,185)	(13,677,185)	
	408,284,724	19,704,422	(3,774,736)	424,214,410	

2022 жылғы 1 қаңтарға

Кезең ішіндегі жиынтық кірістің жиыны (аудиттелмеген)

Резервтік капиталдың ұлғаюы (аудиттелмеген)

Жарияланған дивидендтер (аудиттелмеген)

2022 жылғы 30 маусымға (аудиттелмеген)**2022 жылғы 31 желтоқсанға***

Кезең ішіндегі жиынтық кірістің жиыны (не аудировано)

Резервтік капиталдың ұлғаюы (аудиттелмеген)

Жарияланған дивидендтер (аудиттелмеген)

2023 жылғы 30 маусымға (аудиттелмеген)

* Осы қатарда көрсетілген кейбір сомалар 2022 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жылдың қаржылық есептілігіне сәйкес келмейді, өйткені олар 16-ескертпеде егжей-тергейлі сипатталғандай қайта жіктелімдерді көрсетеді.

Қоғам Басқармасының атынан шығарылымға қол қойылды және бекітілді:

Сапулатов Кайрат Каертарович

Басқарма Төрағасының Орынбасары, Басқарма мүшесі

Зайтүлдіева Ирида Николаевна

Бас бухгалтер

**АҚША ҚАРАЖАТТАРЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН
АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ЕСЕП****2023 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай**

мың теңгемен

Ескертпе	Аудиттелмеген 30 маусымда аяқталған алты ай	
	2023 жыл	2022 жыл
Операциялық қызметтен түскен ақша қаражаттарының қозғалысы		
Алынған пайыздар	72,707,531	26,667,489
Төленген пайыздар	(24,693,450)	(12,665,444)
Персоналға арналған шығыстар, төленген	(5,817,894)	(3,145,776)
Өзге операциялық шығыстар, төленген	(1,206,538)	(1,834,227)
Операциялық активтер мен міндеттемелердегі өзгерістерге дейінгі операциялық қызметтен ақша ағындары	40,989,649	9,022,042
<i>Операциялық активтердің таза ұлғаюы / азаюы</i>		
Банктердегі қаражаттар	(50,585,391)	(31,820,494)
Клиенттерге берілген кредиттер	(86,480,053)	(70,387,889)
Қаржылық жалгерлік бойынша дебиторлық берешек	(15,378,870)	44,444
Өзге активтер	(8,970,424)	1,177,051
<i>Операциялық міндеттемелердің таза ұлғаюы/(азаюы)</i>		
Мемлекеттік субсидиялар	567,423	3,371,400
Өзге міндеттемелер	22,428,898	1,858,251
Корпоративтік табыс салығын төлегенге дейінгі операциялық қызметте ақшалай қаражаттың таза пайдаланылуы	(97,428,768)	(86,735,195)
Төленген корпоративтік табыс салығы	(2,934,303)	(3,849,559)
Операциялық қызметте ақша қаражаттарының таза пайдаланылуы	(100,363,071)	(90,584,754)
Инвестициялық қызметтен түскен ақша қаражаттарының қозғалысы		
Бағалы қағаздарды өтеуден түскен түсімдер	3,152	232,000
Негізгі құралдар мен бейматериалдық активтерді сатып алу	(119,950)	(48,230)
Инвестициялық қызметтен ақша қаражаттарының (таза пайдаланылуы)/таза түсімі	(116,798)	183,770
Қаржылық қызметтен түскен ақша қаражаттарының қозғалысы		
Қазақстан Республикасының Үкіметінен қарыздарды тартудан түскен түсімдер	11 140,000,000	110,000,000
Қазақстан Республикасының Үкіметінен алынған қарыздарды өтеу	11 (20,003,000)	–
Акционерден қарыз тартудан түскен түсімдер	–	8,300,000
Акционерден алынған қарыздарды өтеу	(826,852)	(866,201)
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	13 9,797,709	–
Шығарылған борыштық бағалы қағаздарды өтеу	13 (26,952,250)	(22,940,000)
Мемлекеттік және бюджеттік ұйымдардан алынған қарыз тартудан түскен түсімдер	12 1,000,000	500,000
Мемлекеттік және бюджеттік ұйымдардан алынған қарыз қаражаттарын өтеу	(9,345,091)	(7,639,304)
Сыртқы қарыздар алу	10 16,767,000	–
Сыртқы қарыздарды өтеу	10 (19,824,250)	–
Төленген дивидендтер	16 –	(6,086,528)
Қаржылық қызметтен ақшалай қаражаттың таза түсімі	90,613,266	81,267,967
Валюта бағамдары өзгерістерінің ақша қаражаттарына және олардың баламаларына әсері	(156,824)	–
Күтілетін кредиттік залалдардың ақша қаражаттарына және олардың баламаларына әсері	534	809
Ақша қаражаттары мен олардың баламаларының таза өзгеруі	(10,022,893)	(9,132,208)
Кезеңнің басындағы ақша қаражаттары және олардың баламалары	172,484,306	102,853,173
Кезең соңындағы ақша қаражаттары және олардың баламалары	162,461,413	93,720,965

Қоғам Басқармасының атынан шығарылымға қол қойылды және бекітілді:

Сапулатов Кайрат Каертарович

Басқарма Төрағасының Орынбасары, Басқарма мүшесі

Зайтудинаева Ирина Николаевна

Бас бухгалтер

2023 жылғы тамыз

Қосы беріліп отырған 10-шыдан 44-шіге дейінгі беттердегі таңдалған түсіндірме жазбалар осы шоғырландырылған аралық қысқартылған қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

**ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛІККЕ ТАҢДАЛҒАН ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБАЛАР****2023 жылдың 30 маусымында аяқталған алты ай***мың теңге***1. Есеп беретін кәсіпорын**

«Аграрлық несие корпорациясы» акционерлік қоғамы (бұдан әрі – «Қоғам» немесе «Компания») «Аграрлық секторды кредиттеу мәселелері туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2001 жылғы 25 қаңтардағы № 137 қаулысымен Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес акционерлік қоғам нысанында құрылды. Қоғам қызметін Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі (бұдан әрі – «ҚРҰБ») жанындағы Қаржы нарығын және қаржы ұйымдарын реттеу мен қадағалау комитеті берген 2013 жылғы 5 қарашадағы № 5.2.24 Қазақстан Республикасының банк заңнамасында көзделген операцияларды жүргізуге арналған лицензия негізінде жүзеге асырады. Қоғамның қызметін Қазақстан Республикасының Қаржы нарығын және қаржы ұйымдарын реттеу мен қадағалау агенттігі реттейді.

Қоғамның негізгі қызметі агроөнеркәсіптік кешен субъектілеріне қолжетімді кредит беру жүйесін дамыту жолымен аграрлық саланы индустрияландыруға және әртараптандыруға жәрдемдесу, тиісті лицензия негізінде банктік қарыз операцияларын жүзеге асыру, кредит беру жолымен ауыл шаруашылығы секторын қолдау жөніндегі бағдарламаларды іске асыруға қатысу, отандық және шетелдік инвестицияларды тарту, агроөнеркәсіптік кешенде инвестициялық жобаларды әзірлеуге және іске асыруға қатысу, лизингтік қызметті жүзеге асыру, қаржы институттарын қорландыру, агроөнеркәсіптік кешен субъектілерін исламдық қағидаттар бойынша қаржыландыру мақсаттарында исламдық қаржы құралдарын қолдана отырып, заңды тұлғаларды қаржыландыру және заңнамалық актілерде тыйым салынбаған және Жарғыда көзделген Қоғамның мақсаттары мен міндеттеріне жауап беретін өзге де қызмет түрлері болып табылады.

Қоғамның қаржыландыру бойынша қызметі қаражатты пайдалану бойынша айрықша талаптар мен шектеулерді көздейді. Клиенттерге кредиттер Қазақстан Республикасының ауыл шаруашылығын дамыту бағдарламаларын іске асыруға байланысты нарықтық мөлшерлемеден төмен пайыздық мөлшерлеме бойынша беріледі.

2023 жылғы 30 маусымдағы және 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Қоғамның Қазақстан Республикасының аумағында 19 тіркелген филиалы бар.

2023 жылғы 30 маусымдағы және 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Қоғам негізгі қызметі агроөнеркәсіптік кешендегі лизингтік қызмет, агроөнеркәсіптік кешенге кредит беру, агроөнеркәсіптік кешенді дамытуға бағытталған бюджеттік және басқа да бағдарламаларды іске асыруға қатысуды қамтитын «ҚазАгроҚаржы» АҚ 100% меншік үлесіне ие болды.

2023 жылғы 30 маусымдағы және 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша «Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» АҚ (бұдан әрі – «Бәйтерек» немесе «Акционер») Қоғамның 100% акциясына иелік етеді.

Қоғамның түпкі меншік иесі Қазақстан Республикасының Үкіметі болып табылады.

Қоғамның заңды мекенжайы: Қазақстан Республикасы, Иманов көшесі, 11.

Қазақстан Республикасындағы шаруашылық қызметті жүзеге асыру шарттары

Қоғамның қызметі негізінен Қазақстанда жүзеге асырылады. Тиісінше, дамушы нарықтың ерекшеліктеріне тән Қазақстанның экономикасы мен қаржы нарықтары Қоғамның бизнесіне әсер етеді. Құқықтық, салықтық және әкімшілік жүйелер дамуын жалғастыруда, алайда олардың талаптарын түсіндірудің екіұштылығы тәуекелімен ұштасады, олар сондай-ақ жиі өзгерістерге ұшырайды, бұл басқа заңдық және фискалдық кедергілермен бірге Қазақстанда бизнес жүргізетін кәсіпорындар үшін қосымша проблемалар туғызады.

Ресей мен Украина төңірегіндегі тұрақсыз геосаяси жағдай Қазақстанда экономикалық белгісіздік деңгейін одан әрі арттыруда. 2022 жылдың ақпанында Ресей Федерациясы мен Украина арасындағы әскери қақтығысқа байланысты бірқатар елдер Ресей Федерациясына қарсы санкциялар енгізді. Қақтығыстың әсері екі елдің экономикалық белсенділігіне ғана емес, жаһандық экономикаға да әсер етеді. Санкцияларды енгізу нәтижесінде әлемнің көптеген елдерінде шикізат пен азық-түлік тауарларының бағасы өсті, ресурс жеткізілімдері арасындағы белгіленген байланыстар бұзылды, бағаларға инфляциялық әсер байқалуда, сарапшылар сонымен қатар әлемдік өнеркәсіп үшін экономикалық салдарларды болжайды.

Ұсынылған шоғырландырылмаған аралық қысқартылған қаржылық есептілік Қазақстанда бизнесті жүргізу шарттарының Қоғамның қызметі мен қаржылық жағдайына қандай әсер ететініне басшылықтың көзқарасын көрсетеді. Болашақ шаруашылық жүргізу жағдайларының нақты әсері олардың басшылығының бағалауынан өзгеше болуы мүмкін.

**ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛІККЕ ТАҢДАЛҒАН ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБАЛАР****2023 жылдың 30 маусымында аяқталған алты ай***мың теңге***2. Қаржылық есептілікті дайындаудың негізгі қағидаттары****Сәйкестік туралы өтініш**

Осы 2023 жылғы 30 маусымда аяқталған алты айдағы шоғырландырылған аралық қысқартылған қаржылық есептілік 34 «Аралық қаржылық есептілік» ХҚЕС (IAS) сәйкес дайындалды. Осы есептіліктің құрамына 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша және көрсетілген күні аяқталған жыл бойынша соңғы жылдық шоғырландырылған қаржылық есептіліктен кейін болған Қоғамның қаржылық жағдайындағы және оның қызметінің нәтижелеріндегі өзгерістерді түсіну үшін қажетті елеулі оқиғалар мен операцияларды түсіндіретін таңдалған ескертпелер енгізілді.

Осы шоғырландырылған аралық қысқартылған қаржылық есептілік Халықаралық қаржылық есептілік стандарттары жөніндегі кеңес шығарған Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына (ҚЕХС) сәйкес дайындалған толық жылдық есептілік үшін ашылуы талап етілетін толық ақпаратты қамтымайды және 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Қоғамның жылдық шоғырландырылған қаржылық есептілігімен бірге қаралуға тиіс.

Баалау базасы

Шоғырландырылған аралық қысқартылған қаржылық есептілік нақты шығындар бойынша есепке алу қағидатына сәйкес дайындалды.

Функционалдық валюта және есептілікті ұсыну валютасы

Қоғамның функционалдық валютасы қазақстандық теңге (бұдан әрі – «теңге») болып табылады, ол Қазақстан Республикасының ұлттық валютасы бола тұра, қоғам жүргізетін операциялардың көпшілігінің экономикалық мәнін және оның қызметіне әсер ететін соған байланысты жағдайларды барынша жақсы көрсетеді. Қазақстандық теңге сондай-ақ осы шоғырландырылған аралық қысқартылған қаржылық есептіліктің деректерін ұсыну валютасы болып табылады.

Теңгемен ұсынылған барлық сандық көрсеткіштер мыңға дейін дөңгелектенген.

Есептік бағалаулар мен кәсіби пайымдауларды қолдану

Шоғырландырылған аралық қысқартылған қаржылық есептілікті дайындау басшылықтың есеп саясатының ережелері қалай қолданылатынына және активтер, міндеттемелер, кірістер мен шығыстар қандай сомада көрсетілетініне әсер ететін кәсіби пайымдауларды, жорамалдар мен есептік бағалаулардың пайдаланылуын талап етеді. Нақты нәтижелер осы бағалаулардан өзгешеленуі мүмкін. Жорамалдар мен олардың негізінде жасалған есептік бағалаулар оларды өзгерту қажеттілігі тұрғысынан үнемі талданады. Есептік бухгалтерлік бағалаулардағы өзгерістер бағалаулар қайта қаралған кезеңде, сондай-ақ қандай да бір бағалаудың өзгеруі шоғырландырылған аралық қысқартылған қаржылық есептіліктің деректеріне әсер ететін әрбір болашақ кезеңде танылады.

Қоғамның есеп саясатын қолдану кезінде басшылық қалыптастырған 5, 6 және 11-ескертпелерде сипатталған ең маңызды пайымдаулар және есептік бағалауға қатысты белгісіздіктің негізгі көздері соңғы жылдық шоғырландырылған қаржылық есептілікте сипатталғанға ұқсас.

Салыстырмалы көрсеткіштерді қайта жіктеу және қайта қарау

Қоғам қаржылық жалгерлік бойынша дебиторлық берешек жіктелімін оның құрамынан қосылған құн салығын алып тастау бөлігінде өзгертті. Қосылған құн салығы жалға алушыдан алынатын және салық агенті ретінде әрекет ететін жалға беруші жинайтын салық болғандықтан, қосылған құн салығы өтелетініне немесе өтелмейтініне қарамастан, жалдау ақысы болып табылмайды немесе жалға берілмейтін құрамдас болып табылады. Себебі, бұл төлем базалық активті пайдалану құқығына айырбас және жалға алушыға ұсынылған тауарлар мен көрсетілген қызметке айырбас жүзеге асырылмайды.

Қазақстан Республикасының салық заңнамасына сәйкес қосылған құн салығының сомаларын декларациялау жалдау төлемдерін төлеу мерзімінің басталуына қарай жүзеге асырылады, осыған байланысты, Қоғам қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есептен қаржылық жалгерлік бойынша қосылған құн салығы бойынша кейінге қалдырылған міндеттемелерді алып тастады. Жалға алушылар орындамаған төлемдер бойынша қосылған құн салығы қаржылық емес актив ретінде өзге активтердің құрамына енгізілген.

**ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛІККЕ ТАҢДАЛҒАН ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБАЛАР****2023 жылдың 30 маусымында аяқталған алты ай**

мың теңге

Төмендегі кестеде осы өзгерістердің Қоғамның шоғырландырылған қаржылық есептілігіне әсері туралы ақпарат берілген.

	<i>Өткен кезеңдегі есептілікке</i>		
	<i>сәйкес</i>	<i>Ұсынуды өзгерту</i>	<i>Өзгертуден кейін</i>
2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық жағдай туралы есеп			
Активтер			
Қаржылық жалгерлік бойынша дебиторлық берешек	403,869,553	(11,790,052)	392,079,501
Өзге активтер	10,016,322	872,679	10,889,001
Міндеттемелер			
Кейінге қалдырылған қосылған құн салығы бойынша міндеттемелер	10,917,373	(10,917,373)	–

3. Есеп саясатының негізгі ережелері

Осы шоғырландырылған аралық қысқартылған қаржылық есептілікте қолданылатын есеп саясаты Қоғамның соңғы жылдық шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындау кезінде қолданған саясатымен сәйкес келеді.

Бірқатар жаңа стандарттар мен стандарттарға енгізілген түзетулер 2023 жылдың 1 қаңтарынан бастап күшіне енді, бірақ олар Қоғамның шоғырландырылған аралық қысқартылған қаржылық есептілігіне айтарлықтай әсер еткен жоқ:

- ХҚЕС (IFRS) 17 «Сактандыру шарттары»;
- ХҚЕС-на (IAS) түзетулер 8 – Бухгалтерлік бағалауларды анықтау;
- ХҚЕС (IAS) 1 және ХҚЕС бойынша 2 практикалық ұсынымдарға түзетулер – «Есеп саясатын ашу»;
- ХҚЕС (IAS) 12 «Табыс салығы» түзетулер - бір операциядан туындайтын активтер мен міндеттемелерге байланысты кейінге қалдырылған салық.

ХҚЕС жөніндегі кеңес шығарған бірқатар стандарттар, стандарттарға енгізілген түзетулер мен түсініктемелер болашақ есепті кезеңдерде күшіне енеді және Қоғам оларды мерзімінен бұрын қолданбады:

- Міндеттемелерді қысқа мерзімді немесе ұзақ мерзімді деп жіктеу (ХҚЕС (IAS) 1 және ХҚЕС (IAS) 8 түзетулері), 2024 жылдың 1 қаңтарынан бастап күшіне енеді;
- Ковенанттармен ұзақ мерзімді міндеттемелер (ХҚЕС (IAS) 1 түзетулері), 2024 жылғы 1 қаңтардан бастап күшіне енеді;
- Кері жалгерлікпен сату кезіндегі міндеттемелер (ХҚЕС-на түзетулер (IFRS) 16), 2024 жылғы 1 қаңтардан бастап күшіне енеді. Аталған жаңа стандарттар мен түсініктемелер Қоғамның шоғырландырылған аралық қысқартылған қаржылық есептілігіне айтарлықтай әсер етпейді деп күтілуде.

4. Ақша қаражаттары және олардың баламалары

	<i>2023 жылғы 30 маусым (аудиттелмеген)</i>	<i>2022 жылғы 31 желтоқсан</i>
«Кері репо» операциялары	75,625,573	74,235,424
Ағымдағы банктік шоттардағы ақша қаражаттары	42,317,861	58,336,062
«ҚР Қаржы министрлігінің Қазынашылық комитеті» республикалық мемлекеттік мекемесіндегі (бұдан әрі – «РММ») ағымдағы шоттағы ақшалай қаражат	23,546,085	10,351,066
ҚРҰБ ноттары	18,912,396	29,566,366
Басқа банктердегі «овернайт» депозиттері	2,064,331	741
Кассадағы ақшалай қаражаттар	–	14
	162,466,246	172,489,673
Күтілетін кредиттік залалдарға арналған резерв	(4,833)	(5,367)
Ақша қаражаттары және олардың баламалары	162,461,413	172,484,306

**ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛІКKE ТАҢДАЛҒАН ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБАЛАР****2023 жылдың 30 маусымында аяқталған алты ай**

мың теңге

2023 жылғы 30 маусымдағы жағдай бойынша ақша қаражаттары мен олардың баламалары мерзімі өтіп кеткен болып табылмайды және кредиттік тәуекелдің 1-кезеңіне жатады (аудиттелмеген). (2022 жылғы 31 желтоқсан: ақша қаражаттары және олардың баламалары мерзімі өткен емес және 1 кезеңге жатады).

2023 жылғы 30 маусымдағы және 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ақша қаражаттары мен олардың баламалары қалдықтарының кредиттік сапасы «Standard & Poor 's» рейтингтік агенттігінің немесе «Standard & Poor 's» шкаласы бойынша айырбасталған басқа агенттіктердің рейтингтері негізінде ұсынылуы мүмкін:

	2023 жылғы 30 маусым (аудиттелмеген)					
	Ағымдағы шоттар	«ҚР Қаржы министрлігінің Қазынашылық комитеті» РММ-гі ағымдағы шоты	ҚРҰБ ноттары	Басқа банктердегі «овернайт» депозиттері	«Кері репо» операциялары	Жиыны
Мерзімі кешіктірілмеген						
- ҚРҰБ ноттары (берілген кредиттік рейтингі жоқ)	-	-	18,912,396	-	-	18,912,396
- «ҚР Қаржы министрлігінің Қазынашылық комитеті» РММ-гі ағымдағы шоттағы ақшалай қаражат (берілген кредиттік рейтингі жоқ)	-	23,546,085	-	-	-	23,546,085
- ҚРҰБ (берілген кредиттік рейтингі жоқ)	3,000,000	-	-	-	-	3,000,000
- ВВВ- дан ВВВ+ дейінгі кредиттік рейтингі бар	21,637,675	-	-	-	-	21,637,675
- ВВ- дан ВВ+ дейінгі кредиттік рейтингі бар	10,377,720	-	-	2,061,143	-	12,438,863
- В- дан В+ дейінгі кредиттік рейтингі бар	7,256,844	-	-	-	-	7,256,844
- берілген кредиттік рейтингі жоқ	45,622	-	-	3,188	75,625,573	75,674,383
Құнсыздануға арналған резерв шегерілгенге дейінгі қолма-қол ақша қаражаттын қоспағанда, ақша қаражаттары мен олардың баламаларының жиыны	42,317,861	23,546,085	18,912,396	2,064,331	75,625,573	162,466,246
Күтілетін кредиттік залалдарға арналған резерв	(1,700)	(255)	(1,067)	(123)	(1,688)	(4,833)
Қолма-қол ақша қаражаттарын қоспағанда, ақша қаражаттары мен олардың баламаларының жиыны	42,316,161	23,545,830	18,911,329	2,064,208	75,623,885	162,461,413

**ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛІКKE ТАҢДАЛҒАН ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБАЛАР****2023 жылдың 30 маусымында аяқталған алты ай**

мың теңге

	2022 жылғы 31 желтоқсан					Жиыны
	«ҚР Қаржы министрлігінің Қазынашылық комитеті» РММ-гі ағымдағы шоттары	ҚРҰБ ноттары	Басқа банктердегі «овернайт» депозиттері	«Кері репо» операциялары		
Мерзімі кешіктірілмеген - ҚРҰБ ноттары (берілген кредиттік рейтингі жоқ) - «ҚР Қаржы министрлігінің Қазынашылық комитеті» РММ-гі ағымдағы шоттағы ақшалай қаражат (берілген кредиттік рейтингі жоқ)	-	-	29,566,366	-	-	29,566,366
- ҚРҰБ - ВВВ- дан ВВВ+ дейінгі кредиттік рейтингі бар	1,800,000	-	-	-	-	1,800,000
- ВВ- дан ВВ+ дейінгі кредиттік рейтингі бар	39,622,073	-	-	-	-	39,622,073
- В- дан В+ дейінгі кредиттік рейтингі бар	8,877,103	-	-	-	-	8,877,103
- берілген кредиттік рейтингі жоқ	4,407,455	-	-	-	-	4,407,455
Құнсыздануға арналған резерв шегерілгенге дейінгі қолма-қол ақша қаражатын қоспағанда, ақша қаражаттары мен олардың баламаларының жиыны	58,336,062	10,351,066	29,566,366	741	74,235,424	172,489,659
Күтілетін кредиттік залалдарға арналған резерв	(1,447)	(124)	(2,087)	-	(1,709)	(5,367)
Қолма-қол ақша қаражаттарын қоспағанда, ақша қаражаттары мен олардың баламаларының жиыны	58,334,615	10,350,942	29,564,279	741	74,233,715	172,484,292

2023 жылғы 30 маусымдағы жағдай бойынша берілген кредиттік рейтингі жоқ ақша қаражаттары инг олардың баламаларының қалдығы «Ситибанк Қазақстан» АҚ-ғы қалдықтарды қамтиды (аудиттелмеген) (2022 жылғы 31 желтоқсан: «Ситибанк Қазақстан» АҚ және «Bereke Bank» АҚ).

2023 жылғы 30 маусымдағы жағдай бойынша Қоғамда банкте ақша қаражаттары мен оның баламалары қалдықтарының жалпы сомасы меншікті капиталдың 10.00% - дан астамын құрайтын шоттар болған жоқ (аудиттелмеген) (2022 жылғы 31 желтоқсан: банкте ақша қаражаттары мен олардың баламалары қалдықтарының жалпы сомасы меншікті капиталдың 10.00%-нан асатын шоттар болған жоқ).

2023 жылғы 30 маусымға Қоғам Қазақстан кор биржасында «кері репо» мәмілелерін жасасты, осы мәмілелер бойынша қамтамасыз ету Қазақстан Республикасы Қаржы Министрлігінің қазынашылық вексельдері, ҚРҰБ ноттары және Еуразиялық даму банкінің облигациялары болды, олардың жиынтық әділ құны 75,938,478 мың теңгені (аудиттелмеген) құрады (2022 жылғы 31 желтоқсанға: 74,382,575 мың теңге). Есепті күнге «кері репо» шарттары бойынша теңгерімдік құн 75,623,885 мың теңгені құрады (2022 жылғы 31 желтоқсанға: 74,233,715 мың теңге).

5. Банктердегі қаражат

	2023 жылғы 30 маусым (аудиттелмеген)	2022 жылғы 31 желтоқсан
Екінші деңгейдегі банктерге берілген кредиттер	56,893,765	10,463,976
90 күннен астам мерзімге орналастырылған депозиттер	1,534	61,836
	56,895,299	10,525,812
Күтілетін кредиттік залалдарға арналған резерв	(163,881)	(7,625)
Банктердегі қаражат	56,731,418	10,518,187

**ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛККЕ ТАҢДАЛҒАН ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБАЛАР****2023 жылдың 30 маусымында аяқталған алты ай**

мың теңге

2023 жылғы 30 маусымдағы жағдай бойынша екінші деңгейдегі банктерге берілген кредиттер мерзімі өткен болып табылмайды және кредиттік тәуекелдің 1-кезеңіне жатады (аудиттелмеген) (2022 жылғы 31 желтоқсан: екінші деңгейдегі банктерге берілген кредиттер мерзімі өткен болып табылмайды және 1-кезеңге жатады).

Төмендегі кестеде банктерге берілген кредиттердің кредиттік сапасы туралы ақпарат берілген:

	<i>2023 жылғы 30 маусым (аудиттелмеген)</i>	<i>2022 жылғы 31 желтоқсан</i>
Мерзімі кешіктірілмеген		
- BBB- дан BBB+ дейінгі кредиттік рейтингі бар	52,401,001	9,406,581
- B- дан B+ дейінгі кредиттік рейтингі бар	4,494,298	1,119,231
	56,895,299	10,525,812
Күтілетін кредиттік залалдарға арналған резерв	(163,881)	(7,625)
Банктердегі қаражат	56,731,418	10,518,187

2023 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай ішінде көктемгі дала жұмыстарын жүргізуге қолдау көрсетуге бағытталған жыл сайынғы «Кең-Дала» мемлекеттік бағдарламасы шеңберінде Қоғам нарықтық мөлшерлемеден төмен мөлшерлеме - жылдық 1.50% бойынша және 2024 жылғы 1 наурызда өтеу мерзімімен «Қазақстан Халық банкі» АҚ-на жалпы сомасы 56,000,000 мың теңгеге (аудиттелмеген) және «Банк ЦентрКредит» АҚ-на жалпы сомасы 4,861,311 мың теңгеге кредит берді.

2022 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай ішінде көктемгі дала жұмыстарын жүргізуге қолдау көрсетуге бағытталған жыл сайынғы «Кең-Дала» мемлекеттік бағдарламасы шеңберінде Қоғам нарықтық мөлшерлемеден төмен пайыздық мөлшерлеме - жылдық 1.50% бойынша және 2022 жылғы 1 желтоқсанда өтеу мерзімімен «Қазақстан Халық банкі» АҚ-на жалпы сомасы 29,967,000 мың теңгеге (аудиттелмеген) және «First Heartland Jusan Bank» АҚ-на жалпы сомасы 2,990,000 мың теңгеге кредит берді.

2023 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай ішінде Қоғам тиісінше банктерге берілген кредиттер бойынша өзге шығыстар мен пайыздық кірістер құрамындағы пайда немесе залал туралы шоғырландырылған аралық қысқартылған есепте нарықтық мөлшерлемелерден төмен пайыздық мөлшерлемелер бойынша кредиттерді бастапқы тану кезінде залал ретінде 6,765,769 мың теңге (аудиттелмеген) мөлшерінде дисконтты (2022 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай ішінде: 2,776,745 мың теңге (аудиттелмеген)) және 2,164,633 мың теңге (аудиттелмеген) мөлшерінде дисконттың амортизациясынан пайыздық кірісті (2022 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай ішінде: 1,082,370 мың теңге (аудиттелмеген)) таныды. Қоғам жоғарыда аталған кредиттердің әділ құнын бағалау үшін шарттар бойынша ақша қаражаттарының болашақ ағындарын дисконттау жолымен бастапқы тану кезінде жылдық 16.28%-дан 18.42%-ға дейінгі (2022 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай ішінде: жылдық 14.91%-дан 17.36%-ға дейінгі) есептік нарықтық пайыздық мөлшерлемелерді қолданды.

2023 жылғы 30 маусымдағы жағдай бойынша Қоғам 1 банкте теңгерімге ие болды (аудиттелмеген) (2022 жылғы 31 желтоқсан: жоқ), оның жалпы қалдығы меншікті капиталдың 10.00%-нан асады: «Қазақстан Халық банкі» АҚ жалпы сомасы 52,401,001 мың теңге (аудиттелмеген).

6. Клиенттерге берілген кредиттер

Клиенттерге берілген кредиттер аграрлық сектордағы қызметті жүзеге асыратын қарыз алушыларға берілген кредиттермен ұсынылған және келесі позицияларды қамтиды:

	<i>2023 жылғы 30 маусым (аудиттелмеген)</i>	<i>2022 жылғы 31 желтоқсан</i>
Заңды тұлғаларға - кредиттік серіктестіктерге берілген кредиттер	351,208,223	277,797,806
Инвестициялық жобаларды жүзеге асыру үшін заңды тұлғаларға берілген кредиттер	115,684,955	115,230,483
Басқа заңды тұлғаларға берілген кредиттер	219,505,796	200,922,340
Жеке тұлғаларға берілген кредиттер	287,041,825	276,881,369
	973,440,799	870,831,998
Күтілетін кредиттік шығындар үшін резерв	(180,392,094)	(155,527,298)
Клиенттерге берілген кредиттер	793,048,705	715,304,700

**ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛІКKE TAҢДАЛҒАН ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБАЛАР****2023 жылдың 30 маусымында аяқталған алты ай***мың теңге***Клиенттерге берілген кредиттердің құнсыздануына арналған резерв**

Төменде 2023 жылдың 30 маусымында аяқталған алты ай ішінде заңды тұлғалар мен жеке тұлғаларға берілген кредиттер бойынша күтілетін кредиттік залалдарға (ККЗ) арналған резервтің өзгерістеріне талдау келтірілген:

**Заңды тұлғаларға - кредиттік
серіктестіктерге берілген
кредиттер**

	<i>1-кезең</i>	<i>2-кезең</i>	<i>3-кезең</i>	<i>СҚКК</i>	<i>Жиыны</i>
2023 жылғы 1 қаңтарға күтілетін кредиттік залалдарға арналған резерв	592,991	349,827	4,082,514	–	5,025,332
Жаңа құрылған немесе сатып алынған активтер*	966,152	466,320	–	–	1,432,472
Өтелген активтер	(24,005)	(16,511)	(17,290)	(1,873)	(59,679)
1-кезеңге аударулар	41,324	(37,195)	(4,129)	–	–
2-кезеңге аударулар	(38,696)	43,828	(5,132)	–	–
3-кезеңге аударулар	(24,631)	(130,612)	155,243	–	–
Кезеңдер арасындағы аударымдар мен бастапқы деректердің өзгеруі нәтижесінде бір жыл ішіндегі ККЗ өзгеруі	2,304,492	2,638,952	3,655,803	117,107	8,716,354
Танылуын тоқтатуға әкелмейтін модификацияға байланысты шартта көзделген ақша ағындарының өзгеруі	(11,084)	(20,496)	–	–	(31,580)
Дисконтты босату	–	–	400,980	–	400,980
2023 жылғы 30 маусымға (не аудиттелмеген)	3,806,543	3,294,113	8,267,989	115,234	15,483,879

* Жаңа құрылған немесе сатып алынған активтер бойынша бастапқы тану сәтінен кейінгі кезеңдер арасындағы аударымдарды қоса алғанда.

Инвестициялық жобаларды жүзеге асыру үшін заңды тұлғаларға берілген кредиттер

	<i>1-кезең</i>	<i>2-кезең</i>	<i>3-кезең</i>	<i>СҚКК</i>	<i>Жиыны</i>
2023 жылғы 1 қаңтарға күтілетін кредиттік залалдарға арналған резерв	5,872,890	234,729	37,559,536	1,698,605	45,365,760
Құрылған немесе сатып алынған жаңа активтер*	15,065	–	–	–	15,065
Өтелген активтер	(4,924)	–	(3,616)	–	(8,540)
1-кезеңге аударымдар	360,062	(5,116)	(354,946)	–	–
2-кезеңге аударымдар	–	–	–	–	–
3-кезеңге аударымдар	(1,043,645)	(229,613)	1,273,258	–	–
Кезеңдер арасындағы аударымдар мен бастапқы деректердің өзгеруі нәтижесінде бір жыл ішіндегі ККЗ өзгеруі	(641,803)	–	(149,125)	(45,005)	(835,933)
Дисконтты босату	–	–	4,050,253	–	4,050,253
Қалпына келтіру	–	–	468	–	468
2023 жылғы 30 маусымға (аудиттелмеген)	4,557,645	–	42,375,828	1,653,600	48,587,073

* Жаңа құрылған немесе сатып алынған активтер бойынша бастапқы тану сәтінен кейінгі кезеңдер арасындағы аударымдарды қоса алғанда.

**ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛІККЕ ТАҢДАЛҒАН ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБАЛАР****2023 жылдың 30 маусымында аяқталған алты ай**

мың теңге

**Басқа заңды тұлғаларға берілген
кредиттер**

	1-кезең	2-кезең	3-кезең	СҚКҚ	Жиыны
2023 жылғы 1 қаңтарға күтілетін кредиттік залалдарға арналған резерв	2,965,231	1,144,217	57,739,584	25,265	61,874,297
Құрылған немесе сатып алынған жаңа активтер*	2,352,192	–	–	–	2,352,192
Өтелген активтер	(317,464)	(535,781)	(259,749)	(125,258)	(1,238,252)
1-кезеңге аударымдар	547,544	(114,439)	(433,105)	–	–
2-кезеңге аударымдар	(166,715)	325,438	(158,723)	–	–
3-кезеңге аударымдар	(377,346)	(964,139)	1,341,485	–	–
Кезеңдер арасындағы аударымдар мен бастапқы деректердің өзгеруі нәтижесінде бір жыл ішіндегі ККЗ өзгеруі	(208,984)	312,399	4,739,532	935,769	5,778,716
Танылуын тоқтатуға әкелмейтін модификацияға байланысты шартта көзделген ақша ағындарының өзгеруі	(128)	–	–	–	(128)
Дисконтты босату	–	–	6,236,661	–	6,236,661
Есептен шығару	–	–	(332,869)	–	(332,869)
2023 жылғы 30 маусымға (аудиттелмеген)	4,794,330	167,695	68,872,816	835,776	74,670,617

* Жаңа құрылған немесе сатып алынған активтер бойынша бастапқы тану сәтінен кейінгі кезеңдер арасындағы аударымдарды қоса алғанда.

2023 жылғы 30 маусымда аяқталған алты айдың ішінде заңды тұлғаларға берілген кредиттердің үлкен көлемі клиенттерге берілген кредиттердің жалпы теңгерімдік құнының 168,731,681 мың теңгеге (аудиттелмеген) ұлғаюына әкелді, бұл ретте, залалдарға арналған бағалау резерві 3,799,729 мың теңгеге (аудиттелмеген) ұлғайды. 2023 жылғы 30 маусымда аяқталған алты айдың ішінде заңды тұлғаларға берілген жалпы сомасы 47,541,440 мың теңгеге кредиттер өтелді (аудиттелмеген), бұл ретте, залалдарға арналған бағалау резерві 1,306,471 мың теңгеге (аудиттелмеген) азайды.

Келесі кестеде 2023 жылдың 30 маусымында аяқталған алты ай ішінде жеке тұлғаларға берілген кредиттер бойынша ККЗ арналған резерв өзгерістеріне талдау келтірілген.

**Жеке тұлғаларға берілген
кредиттер**

	1-кезең	2-кезең	3-кезең	СҚКҚ	Жиыны
2023 жылғы 1 қаңтарға күтілетін кредиттік залалдарға арналған резерв	7,337,245	1,156,098	34,250,132	518,434	43,261,909
Құрылған немесе сатып алынған жаңа активтер	742,403	3,167	–	–	745,570
Өтелген активтер	(247,155)	(26,271)	(921,809)	(14,519)	(1,209,754)
1-кезеңге аударымдар	2,234,075	(364,545)	(1,869,530)	–	–
2-кезеңге аударымдар	(338,128)	338,128	–	–	–
3-кезеңге аударымдар	(331,896)	(705,263)	1,037,159	–	–
Кезеңдер арасындағы аударымдар мен бастапқы деректердің өзгеруі нәтижесінде бір жыл ішіндегі ККЗ өзгеруі	(4,629,540)	413,536	1,067,529	(189,635)	(3,338,110)
Танылуын тоқтатуға әкелмейтін модификацияға байланысты шартта көзделген ақша ағындарының өзгеруі	(7,152)	(7,462)	–	–	(14,614)
Дисконтты босату	–	–	2,393,426	–	2,393,426
Қалпына келтіру	–	–	814	–	814
Есептен шығарылған сомалар	–	–	(188,716)	–	(188,716)
2023 жылғы 30 маусымға (аудиттелмеген)	4,759,852	807,388	35,769,005	314,280	41,650,525

**ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛІККЕ ТАҢДАЛҒАН ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБАЛАР****2023 жылдың 30 маусымында аяқталған алты ай***мың теңге*

2023 жылғы 30 маусымда аяқталған алты айдың ішінде жеке тұлғаларға берілген кредиттердің үлкен көлемі клиенттерге берілген кредиттердің жалпы теңгерімдік құнының 39,002,667 мың теңгеге (аудиттелмеген) ұлғаюына әкелді, бұл ретте, залалдарға арналған бағалау резерві 745,570 мың теңгеге (аудиттелмеген) ұлғайды. 2023 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай ішінде жеке тұлғаларға берілген 10,376,713 мың теңгеге (аудиттелмеген) кредиттер өтелді, бұл ретте, залалдарға арналған бағалау резерві 1,209,754 мың теңгеге (аудиттелмеген) азайды.

2023 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай ішінде көктемгі дала жұмыстарын жүргізуді қолдау үшін агроөнеркәсіптік кешен субъектілеріне кредит беру жөніндегі «Кең-Дала» жыл сайынғы мемлекеттік бағдарламасы шеңберінде Қоғам нарықтық мөлшерлемеден төмен мөлшерлеме - жылдық 1.50% бойынша және 2024 жылдың наурызына дейін өтеу мерзімімен жалпы сомасы 79,138,689 мың теңгеге (аудиттелмеген) кредит берді (2022 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай: 36,143,000 мың теңге (аудиттелмеген)) (2022 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай: жылдық 1.50% (аудиттелмеген)) және 2024 жылдың наурызына дейін өтеу мерзімімен (2022 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай: 2023 жылғы сәуірге дейін). Қоғам бастапқы тану кезінде 9,470,461 мың теңге (аудиттелмеген) (2022 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай: 3,381,688 мың теңге (аудиттелмеген) мөлшерінде дисконтты және 3,263,535 мың теңге (аудиттелмеген) мөлшерінде дисконттың амортизациясынан пайыздық кірісті (2022 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай): 1,246,495 мың теңге (аудиттелмеген)) пайда немесе залалдар туралы шоғырландырылған есепте Іөзге кірістер, нетто1 құрамында және тиісінше, клиенттерге берілген кредиттер бойынша пайыздық кірістерді таныды. Нарықтық мөлшерлемеден төмен пайыздық мөлшерлемелер бойынша кредиттерді бастапқы танудан болған 9,470,461 мың теңге (аудиттелмеген) мөлшеріндегі залал (2022 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай: 3,381,688 мың теңге (аудиттелмеген) залал алынған мемлекеттік субсидия есебінен толық өтелді (2022 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай: алынған мемлекеттік субсидия есебінен толық өтелген). Қоғам бастапқы тану кезінде шарттар бойынша ақша қаражаттарының болашақ ағындарын дисконттау арқылы жоғарыда көрсетілген кредиттердің әділ құнын бағалау үшін жылдық 14.00%-дан 21.80%-ға дейінгі (аудиттелмеген) есептік нарықтық пайыздық мөлшерлемелерді қолданды (2022 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай: жылдық 13.10% - дан 16.90% - ға дейін (аудиттелмеген)).

2023 жылғы 30 маусымда аяқталған алты айдың ішінде Қоғам мемлекеттік «Нәтижелі жұмыспен қамтуды және жаппай кәсіпкерлікті дамытудың 2017-2021 жылдарға арналған бағдарламасы» (бұдан әрі – «Іскер») шеңберінде берілген кредиттерді беруді және оларға қызмет көрсетуді жалғастырды; 10,052,947 мың теңге (аудиттелмеген) сомасына жаңа қарыздар берілді (2022 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай: 12,388,460 мың теңге (аудиттелмеген)). Қоғам бастапқы тану кезінде жоғарыда көрсетілген қарыздардың әділ құнын бағалау үшін шарттар бойынша болашақ ақша ағындарын дисконттау арқылы жылдық 14.00% - дан 21.80% - ға дейінгі (аудиттелмеген) (2022 жылдың 30 маусымында аяқталған алты ай: 13.40% 16,90% дейін (аудиттелмеген) диапазондағы есептік нарықтық пайыздық мөлшерлемелерді қолданды. Нарықтық мөлшерлемеден төмен мөлшерлеме бойынша берілген 2,974,464 мың теңге мөлшеріндегі (аудиттелмеген) (2022 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай: 2,916,543 мың теңге (аудиттелмеген)) осы кредиттерді бастапқы танудан болған залал «өзге кірістер, нетто» құрамында танылған болатын және мемлекеттік субсидия есебінен толық өтелген.

2023 жылғы 30 маусымда аяқталған алты айдың ішінде Қоғам «Еңбек» және «Жұмыспен қамту жол картасы - 2020-2021» мемлекеттік бағдарламасы шеңберінде 6,491,559 мың теңге сомасына (аудиттелмеген) кредиттерді беруді және оларға қызмет көрсетуді жалғастырды. Қоғам бастапқы тану кезінде жоғарыда көрсетілген қарыздардың әділ құнын бағалау үшін шарттар бойынша ақша қаражаттарының болашақ ағындарын дисконттау арқылы жылдық 14.00%-дан 21.80%-ға дейінгі диапазондағы есептік нарықтық пайыздық мөлшерлемелерді қолданды. Нарықтық мөлшерлемеден төмен мөлшерлеме бойынша берілген осы кредиттерді бастапқы танудан болған 1,203,423 мың мөлшеріндегі (аудиттелмеген) залал «өзге кірістер, нетто» құрамында танылды және алынған мемлекеттік субсидия есебінен толық өтелді. 2022 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай ішінде Қоғам «Еңбек» және «Жұмыспен қамтудың жол картасы - -2020» мемлекеттік бағдарламалары шеңберінде бұрын берілген кредиттер бойынша жалпы сомасы 2,313,591 мың теңгеге (аудиттелмеген) күтілетін кредиттік шығынға ұшырады. 2022 жылдың 30 маусымында аяқталған алты ай ішінде келтірілген барлық шығындар мемлекеттік субсидия есебінен өтелді (14-ескерту).

**ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛІКKE ТАҢДАЛҒАН ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБАЛАР****2023 жылдың 30 маусымында аяқталған алты ай***мың теңге*

2023 жылғы 30 маусымда аяқталған алты айдың ішінде тауарлы-сүт фермаларын салуды және ауыл шаруашылығы өнімдерін өндіру және қайта өңдеу бойынша инвестициялық жобаларды қаржыландыру үшін агроөнеркәсіптік кешен субъектілерін кредиттеуге Акционерден алынған қарыз шеңберінде жалпы сомасы 4,798,818 мың теңгеге (аудиттелмеген) жаңа кредиттер берді. Қоғам бастапқы тану кезінде жоғарыда көрсетілген қарыздардың әділ құнын бағалау үшін шарттар бойынша ақша қаражаттарының болашақ ағындарын дисконттау арқылы жылдық 14.00% - дан 21.8%-ға дейінгі диапазондағы есептік нарықтық пайыздық мөлшерлемелерді қолданды. Нарықтық мөлшерлемеден төмен мөлшерлеме бойынша берілген осы кредиттерді бастапқы танудан болған 1,814,315 мың теңге (аудиттелмеген) мөлшеріндегі залал «өзге кірістер, нетто» құрамында танылды және алынған мемлекеттік субсидия есебінен толық өтелді.

Өзінің жалпы операциялық қызметі барысында Қоғам ауыл шаруашылығы өнеркәсібіндегі қызметті жүзеге асыратын қарыз алушыларға нарықтық мөлшерлемелерден төмен мөлшерлемелер бойынша кредиттер береді. Нарықтық мөлшерлемелерден төмен пайыздық мөлшерлемелер бойынша берілген кредиттерді бастапқы танудан болған 4,218,146 мың теңге (аудиттелмеген) мөлшеріндегі залал 2023 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай ішінде (2022 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай: 5,810,822 мың теңге) «өзге кірістер, нетто» құрамында танылды. 2022 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай ішінде Қоғам бастапқы тану кезінде шарттар бойынша ақша қаражаттарының болашақ ағындарын дисконттау арқылы қарыздардың әділ құнын бағалау үшін жылдық 14.0%-дан 21.80%-ға дейінгі (2022 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай: 11.60%-дан 16.50%-ға дейінгі) диапазондағы есептік нарықтық пайыздық мөлшерлемелерді қолданды.

2023 жылғы 30 маусымдағы жағдай бойынша Қоғамда жалпы кредит қалдығы меншікті капиталдың 10%-нан асатын қарыз алушылар болған емес (2022 жылғы 30 маусым: жоқ).

Төменде 2022 жылдың 30 маусымында аяқталған алты ай ішінде заңды тұлғаларға берілген кредиттер бойынша күтілетін кредиттік залалдарға (ККЗ) арналған резервтің өзгерістеріне талдау келтірілген:

**Заңды тұлғаларға-кредиттік
серіктестіктерге берілген
кредиттер**

	<i>1-кезең</i>	<i>2-кезең</i>	<i>кезең3</i>	<i>СҚКҚ</i>	<i>Жиыны</i>
2022 жылғы 1 қаңтарға күтілетін кредиттік залалдарға арналған резерв	5,436	1,533	5,302,701	–	5,309,670
Құрылған немесе сатып алынған жаңа активтер	9,356	–	2,366,268	–	2,375,624
Өтелген активтер	(398)	–	(180,329)	–	(180,727)
1-кезеңге аударымдар	130,571	–	(130,571)	–	–
2-кезеңге аударымдар	–	7,025	(7,025)	–	–
3-кезеңге аударымдар	(973)	(1,533)	2,506	–	–
Кезеңдер арасындағы аударымдар мен бастапқы деректердің өзгеруі нәтижесінде бір жыл ішіндегі ККЗ өзгеруі	(118,660)	(7,027)	5,099,788	–	4,974,101
Танылуын тоқтатуға әкелмейтін модификацияға байланысты шартта көзделген ақша ағындарының өзгеруі	177	2	(4,531)	–	(4,352)
Дисконтты босату	–	–	961,076	–	961,076
2022 жылғы 30 маусымға (аудиттелмеген)	25,509	–	13,409,883	–	13,435,392

* Жаңа құрылған немесе сатып алынған активтер бойынша бастапқы тану сәтінен кейінгі кезеңдер арасындағы аударымдарды қоса алғанда.

**ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛІККЕ ТАҢДАЛҒАН ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБАЛАР****2023 жылдың 30 маусымында аяқталған алты ай**

мың теңге

*Инвестициялық жобаларды жүзеге
асыру үшін заңды тұлғаларға
берілген кредиттер*

	1-кезең	2-кезең	3-кезең	СҚКҚ	Жиыны
2022 жылғы 1 қаңтарға күтілетін кредиттік залалдарға арналған резерв	589,112	–	26,179,740	638,387	27,407,239
Құрылған немесе сатып алынған жаңа активтер*	627,032	–	27,143	–	654,175
Өтелген активтер	–	–	–	–	–
1-кезеңге аударымдар	1,610,551	–	(1,610,551)	–	–
2-кезеңге аударымдар	(7,186)	144,755	(137,569)	–	–
3-кезеңге аударымдар	(21,892)	–	21,892	–	–
Кезеңдер арасындағы аударымдар мен бастапқы деректердің өзгеруі нәтижесінде бір жыл ішіндегі ККЗ өзгеруі	(1,209,822)	(77,927)	1,576,507	285,241	573,999
Танылуын тоқтатуға әкелмейтін модификацияға байланысты шартта көзделген ақша ағындарының өзгеруі	–	–	389,623	–	389,623
Дисконтты босату	–	–	1,134,712	–	1,134,712
	1,587,795	66,828	27,581,497	923,628	30,159,748

* Жаңа құрылған немесе сатып алынған активтер бойынша бастапқы тану сәтінен кейінгі кезеңдер арасындағы аударымдарды қоса алғанда.

*Басқа заңды тұлғаларға берілген
кредиттер*

	1-кезең	2-кезең	3-кезең	СҚКҚ	Жиыны
2022 жылғы 1 қаңтарға күтілетін кредиттік залалдарға арналған резерв	1,731,621	187,323	31,082,212	9,043	33,010,199
Құрылған немесе сатып алынған жаңа активтер	714,964	–	170,154	–	885,118
Өтелген активтер	(17,382)	(5,024)	(180,450)	–	(202,856)
1-кезеңге аударымдар	872,243	(78,158)	(794,085)	–	–
2-кезеңге аударымдар	(1,286)	2,636	(1,350)	–	–
3-кезеңге аударымдар	(1,453)	(108,036)	109,489	–	–
Кезеңдер арасындағы аударымдар мен бастапқы деректердің өзгеруі нәтижесінде бір жыл ішіндегі ККЗ өзгеруі	(737,105)	42,152	(4,276,614)	3,814	(4,967,753)
Танылуын тоқтатуға әкелмейтін модификацияға байланысты шартта көзделген ақша ағындарының өзгеруі	–	–	242,631	–	242,631
Дисконтты босату	–	–	829,782	–	829,782
2022 жылғы 30 маусымға (аудиттелген)	2,561,602	40,893	27,181,769	12,857	29,797,121

* Жаңа құрылған немесе сатып алынған активтер бойынша бастапқы тану сәтінен кейінгі кезеңдер арасындағы аударымдарды қоса алғанда.

2022 жылғы 30 маусымда аяқталған алты айдың ішінде заңды тұлғаларға берілген кредиттердің үлкен көлемі клиенттерге берілген кредиттердің жалпы теңгерімдік құнының 133,808,185 мың теңгеге (аудиттелмеген) ұлғаюына әкелді, бұл ретте, залалдарға арналған бағалау резерві 3,914,917 мың теңгеге (аудиттелмеген) ұлғайды. 2022 жылғы 30 маусымда аяқталған алты айдың ішінде заңды тұлғаларға берілген жалпы сомасы 48,440,997 мың теңгеге кредиттер өтелді (аудиттелмеген), бұл ретте, залалдарға арналған бағалау резерві 383,583 мың теңгеге (аудиттелмеген) азайды.

**ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛІККЕ ТАҢДАЛҒАН ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБАЛАР****2023 жылдың 30 маусымында аяқталған алты ай**

мың теңге

Келесі кестеде 2022 жылдың 30 маусымында аяқталған алты ай ішінде жеке тұлғаларға берілген кредиттер бойынша ККЗ арналған күтілетін кредиттік залалдар бойынша резервтің өзгерістеріне талдау келтірілген.

*Жеке тұлғаларға берілген
кредиттер*

	<i>1-кезең</i>	<i>2-кезең</i>	<i>3-кезең</i>	<i>СҚКҚ</i>	<i>Жиыны</i>
2022 жылғы 1 қаңтарға күтілетін кредиттік залалдарға арналған резерв	913,163	30,247	21,829,545	539,974	23,312,929
Құрылған немесе сатып алынған жаңа активтер	183,643	–	–	–	183,643
Өтелген активтер	(55,765)	(3,237)	(290,664)	–	(349,666)
1-кезеңге аударымдар	2,084,500	(11,785)	(2,072,715)	–	–
2-кезеңге аударымдар	(11,607)	155,793	(144,186)	–	–
3-кезеңге аударымдар	(42,357)	(13,793)	56,150	–	–
Кезеңдер арасындағы аударымдар мен бастапқы деректердің өзгеруі нәтижесінде бір жыл ішіндегі ККЗ өзгеруі	(2,108,794)	557,664	4,803,945	30,757	3,283,572
Танылуын тоқтатуға әкелмейтін модификацияға байланысты шартта көзделген ақша ағындарының өзгеруі	349	–	34,233	–	34,582
Дисконтты босату	–	–	420,492	–	420,492
Қалпына келтіру	–	–	2,262	–	2,262
2023 жылғы 30 маусымға (аудиттелмеген)	963,132	714,889	24,639,062	570,731	26,887,814

2022 жылғы 30 маусымда аяқталған алты айдың ішінде жеке тұлғаларға берілген кредиттердің үлкен көлемі клиенттерге берілген кредиттердің жалпы теңгерімдік құнының 28,394,097 мың теңгеге (аудиттелмеген) ұлғаюына әкелді, бұл ретте, залалдарға арналған бағалау резерві 183,643 мың теңгеге (аудиттелмеген) ұлғайды. 2022 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай ішінде жеке тұлғаларға берілген жалпы сомасы 25,711,664 мың теңгеге (аудиттелмеген) кредиттер өтелді, бұл ретте залалдарға арналған бағалау резерві 349,666 мың теңгеге азайды (аудиттелмеген).

Келесі кестеде 2023 жылғы 30 маусымдағы және 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша клиенттерге берілген кредиттердің сапасы туралы ақпарат берілген:

	<i>2023 жылғы 30 маусым (аудиттелмеген)</i>			<i>СҚКҚ</i>	<i>Жиыны</i>
	<i>1-кезең 12-айлық ККЗ</i>	<i>2-кезең Кредиттік емес- құнсызданған активтер болып табылатын активтер бойынша бүкіл мерзім ішіндегі күтілетін кредиттік залалдар</i>	<i>3-кезең Кредиттік емес- құнсызданған болып табылатын активтер бойынша бүкіл мерзім ішіндегі күтілетін кредиттік залалдар</i>		
Заңды тұлғаларға-кредиттік серіктестіктерге берілген кредиттер					
- мерзімі кешіктірілмеген	256,847,812	42,696,662	23,265,735	2,912,431	325,722,640
- 30 күннен аз мерзімге кешіктірілген;	2,255,358	99,859	2,226,269	155,697	4,737,183
- 31 күннен артық және 60 күннен аз мерзімге кешіктірілген	–	1,471,602	1,542,316	–	3,013,918
- 61 күннен артық және 90 күннен аз мерзімге кешіктірілген	–	–	9,590,939	–	9,590,939
- 91 күннен артық және 360 күннен аз мерзімге кешіктірілген	–	–	3,128,129	–	3,128,129
- 1 жылдан артық мерзімге кешіктірілген	–	–	5,015,414	–	5,015,414
	259,103,170	44,268,123	44,768,802	3,068,128	351,208,223
Күтілетін кредиттік залалдарға арналған резерв	(3,806,543)	(3,294,113)	(8,267,989)	(115,234)	(15,483,879)
	255,296,627	40,974,010	36,500,813	2,952,894	335,724,344

**ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛІККЕ ТАҢДАЛҒАН ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБАЛАР****2023 жылдың 30 маусымында аяқталған алты ай**

мың теңге

	2023 жылғы 30 маусым (аудиттелмеген)				
	1-кезең 12-айлық ККЗ	2-кезең Кредиттік емес- құнсыздан- ған активтер болып табылатын активтер бойынша бүкіл мерзім ішіндегі күтілетін кредиттік залалдар	3-кезең Кредиттік емес- құнсыздан- ған болып табылатын активтер бойынша бүкіл мерзім ішіндегі күтілетін кредиттік залалдар	СҚКҚ	Жиыны
<i>Инвестициялық жобаларды жүзеге асыру үшін заңды тұлғаларға берілген кредиттер</i>					
- мерзімі кешіктірілмеген	30,094,174	–	38,627,662	802,148	69,523,984
- 30 күннен аз мерзімге кешіктірілген;	480,518	–	5,542,313	1,357,299	7,380,130
- 31 күннен артық және 60 күннен аз мерзімге кешіктірілген	–	–	2,049,269	–	2,049,269
- 61 күннен артық және 90 күннен аз мерзімге кешіктірілген	–	–	1,190,890	–	1,190,890
- 91 күннен артық және 360 күннен аз мерзімге кешіктірілген	–	–	22,370,215	–	22,370,215
- 1 жылдан артық мерзімге кешіктірілген	–	–	13,170,467	–	13,170,467
	30,574,692	–	82,950,816	2,159,447	115,684,955
Күтілетін кредиттік залалдарға арналған резерв	(4,557,645)	–	(42,375,828)	(1,653,600)	(48,587,073)
	26,017,047	–	40,574,988	505,847	67,097,882

	2023 жылғы 30 маусым (аудиттелмеген)				
	1-кезең 12-айлық ККЗ	2-кезең Кредиттік емес- құнсыздан- ған активтер болып табылатын активтер бойынша бүкіл мерзім ішіндегі күтілетін кредиттік залалдар	3-кезең Кредиттік емес- құнсыздан- ған болып табылатын активтер бойынша бүкіл мерзім ішіндегі күтілетін кредиттік залалдар	СҚКҚ	Жиыны
<i>Басқа заңды тұлғаларға берілген кредиттер</i>					
- мерзімі кешіктірілмеген	88,722,344	137,441	41,605,411	8,903,553	139,368,749
- 30 күннен аз мерзімге кешіктірілген;	905,728	19,084	1,641,924	–	2,566,736
- 31 күннен артық және 60 күннен аз мерзімге кешіктірілген	–	581,454	14,389,425	178,924	15,149,803
- 61 күннен артық және 90 күннен аз мерзімге кешіктірілген	–	–	1,081,437	226,301	1,307,738
- 91 күннен артық және 360 күннен аз мерзімге кешіктірілген	–	–	25,176,230	–	25,176,230
- 1 жылдан артық мерзімге кешіктірілген	–	–	35,936,540	–	35,936,540
	89,628,072	737,979	119,830,967	9,308,778	219,505,796
Күтілетін кредиттік залалдарға арналған резерв	(4,794,330)	(167,695)	(68,872,816)	(835,776)	(74,670,617)
	84,833,742	570,284	50,958,151	8,473,002	144,835,179

**ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛІКKE ТАҢДАЛҒАН ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБАЛАР****2023 жылдың 30 маусымында аяқталған алты ай***мың теңге*

	<i>2023 жылғы 30 маусым (аудиттелмеген)</i>				
	<i>1-кезең 12-айлық ККЗ</i>	<i>2-кезең Кредиттік емес- құнсыздан- ған активтер болып табылатын активтер бойынша бүкіл мерзім ішіндегі күтілетін кредиттік залалдар</i>	<i>3-кезең Кредиттік емес- құнсыздан- ған болып табылатын активтер бойынша бүкіл мерзім ішіндегі күтілетін кредиттік залалдар</i>	<i>СҚКҚ</i>	<i>Жиыны</i>
<i>Жеке тұлғалар</i>					
- мерзімі кешіктірілмеген	198,369,803	2,048,799	25,022,654	2,052,370	227,493,626
- 30 күннен аз мерзімге кешіктірілген	9,364,671	551,342	5,695,130	124,428	15,735,571
- 31 күннен артық және 90 күннен аз күнге мерзімі кешіктірілген	—	3,830,360	5,755,823	81,208	9,667,391
- 91 күннен артық және 360 күннен аз мерзімге кешіктірілген	—	—	13,974,925	73,954	14,048,879
- 1 жылдан артық мерзімге кешіктірілген	—	—	20,096,358	—	20,096,358
	207,734,474	6,430,501	70,544,890	2,331,960	287,041,825
Күтілетін кредиттік залалдарға арналған резерв	(4,759,852)	(807,388)	(35,769,005)	(314,280)	(41,650,525)
	202,974,622	5,623,113	34,775,885	2,017,680	245,391,300

	<i>2022 жылғы 31 желтоқсанға</i>				
	<i>1-кезең 12-айлық ККЗ</i>	<i>2-кезең Кредиттік емес- құнсыздан- ған активтер болып табылатын активтер бойынша бүкіл мерзім ішіндегі күтілетін кредиттік залалдар</i>	<i>3-кезең Кредиттік емес- құнсыздан- ған болып табылатын активтер бойынша бүкіл мерзім ішіндегі күтілетін кредиттік залалдар</i>	<i>СҚКҚ</i>	<i>Жиыны</i>
<i>Заңды тұлғаларға-кредиттік серіктестіктерге берілген кредиттер</i>					
- мерзімі кешіктірілмеген	204,719,661	37,748,598	19,839,458	742,090	263,049,807
- 30 күннен аз мерзімге кешіктірілген;	1,210,712	1,719,769	2,213,974	—	5,144,455
- 31 күннен артық және 60 күннен аз мерзімге кешіктірілген	—	1,085,822	1,887,951	—	2,973,773
- 61 күннен артық және 90 күннен аз мерзімге кешіктірілген	—	—	378,679	—	378,679
- 91 күннен артық және 360 күннен аз мерзімге кешіктірілген	—	—	1,900,975	—	1,900,975
- 1 жылдан артық мерзімге кешіктірілген	—	—	4,350,117	—	4,350,117
	205,930,373	40,554,189	30,571,154	742,090	277,797,806
Күтілетін кредиттік залалдарға арналған резерв	(592,991)	(349,827)	(4,082,514)	—	(5,025,332)
	205,337,382	40,204,362	26,488,640	742,090	272,772,474

**ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛІККЕ ТАҢДАЛҒАН ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБАЛАР****2023 жылдың 30 маусымында аяқталған алты ай**

мың теңге

	2022 жылғы 31 желтоқсанға				
	1-кезең 12-айлық ККЗ	2-кезең Кредиттік емес- құнсыздан- ған активтер болып табылатын активтер бойынша бүкіл мерзім ішіндегі күтілетін кредиттік залалдар	3-кезең Кредиттік емес- құнсыздан- ған болып табылатын активтер бойынша бүкіл мерзім ішіндегі күтілетін кредиттік залалдар	СҚКҚ	Жиыны
Инвестициялық жобаларды жүзеге асыру үшін заңды тұлғаларға берілген кредиттер					
- мерзімі кешіктірілмеген	34,872,896	872,809	38,396,379	2,200,185	76,342,269
- 30 күннен аз мерзімге кешіктірілген;	1,610,421	–	10,012,265	–	11,622,686
- 31 күннен артық және 60 күннен аз мерзімге кешіктірілген	–	438,942	11,394,748	–	11,833,690
- 61 күннен артық және 90 күннен аз мерзімге кешіктірілген	–	–	179,843	–	179,843
- 91 күннен артық және 360 күннен аз мерзімге кешіктірілген	–	–	5,734,752	–	5,734,752
- 1 жылдан артық мерзімге кешіктірілген	–	–	9,517,243	–	9,517,243
	36,483,317	1,311,751	75,235,230	2,200,185	115,230,483
Күтілетін кредиттік залалдарға арналған резерв	(5,872,890)	(234,729)	(37,559,536)	(1,698,605)	(45,365,760)
	30,610,427	1,077,022	37,675,694	501,580	69,864,723

	2022 жылғы 31 желтоқсанға				
	1-кезең 12-айлық ККЗ	2-кезең Кредиттік емес- құнсыздан- ған активтер болып табылатын активтер бойынша бүкіл мерзім ішіндегі күтілетін кредиттік залалдар	3-кезең Кредиттік емес- құнсыздан- ған болып табылатын активтер бойынша бүкіл мерзім ішіндегі күтілетін кредиттік залалдар	СҚКҚ	Жиыны
Басқа заңды тұлғаларға берілген кредиттер					
- мерзімі кешіктірілмеген	78,376,000	2,585,570	48,043,603	5,491,056	134,496,229
- 30 күннен аз мерзімге кешіктірілген;	2,410,222	2,169,972	10,237,385	–	14,817,579
- 31 күннен артық және 60 күннен аз мерзімге кешіктірілген	–	124,146	9,944,204	–	10,068,350
- 61 күннен артық және 90 күннен аз мерзімге кешіктірілген	–	–	495,418	–	495,418
- 91 күннен артық және 360 күннен аз мерзімге кешіктірілген	–	–	4,908,556	–	4,908,556
- 1 жылдан артық мерзімге кешіктірілген	–	–	36,136,208	–	36,136,208
	80,786,222	4,879,688	109,765,374	5,491,056	200,922,340
Күтілетін кредиттік залалдарға арналған резерв	(2,965,231)	(1,144,217)	(57,739,584)	(25,265)	(61,874,297)
	77,820,991	3,735,471	52,025,790	5,465,791	139,048,043

**ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛІККЕ ТАҢДАЛҒАН ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБАЛАР****2023 жылдың 30 маусымында аяқталған алты ай**

мың теңге

	2022 жылғы 31 желтоқсанға				СҚКК	Жиыны
	1-кезең 12-айлық ККЗ	2-кезең Кредиттік емес- құнсыздан- ған активтер болып табылатын активтер бойынша бүкіл мерзім ішіндегі күтілетін кредиттік залалдар	3-кезең Кредиттік емес- құнсыздан- ған болып табылатын активтер бойынша бүкіл мерзім ішіндегі күтілетін кредиттік залалдар			
Жеке тұлғалар						
- мерзімі кешіктірілмеген	192,337,492	2,101,874	26,308,765	1,254,651	222,002,782	
- 30 күннен аз мерзімге кешіктірілген;	8,780,136	193,066	5,767,197	1,909	14,742,308	
- 31 күннен артық және 60 күннен аз мерзімге кешіктірілген	–	3,798,921	4,114,936	62,457	7,976,314	
- 61 күннен артық және 90 күннен аз мерзімге кешіктірілген	–	–	3,845,655	–	3,845,655	
- 91 күннен артық және 360 күннен аз мерзімге кешіктірілген	–	–	8,931,686	12,303	8,943,989	
- 1 жылдан артық мерзімге кешіктірілген	–	–	18,483,653	886,668	19,370,321	
	201,117,628	6,093,861	67,451,892	2,217,988	276,881,369	
Күтілетін кредиттік залалдарға арналған резерв	(7,337,245)	(1,156,098)	(34,250,132)	(518,434)	(43,261,909)	
	193,780,383	4,937,763	33,201,760	1,699,554	233,619,460	

7. Қаржылық жалгерлік бойынша дебиторлық берешек

2023 жылғы 30 маусымдағы және 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық жалгерлік бойынша дебиторлық берешектің талдауы келесідей:

	2023 жылғы 30 маусым (аудиттелмеген)			
	1 жылға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	5 жылдан артық	Жиыны
Қаржылық жалгерлікке жалпы инвестициялар	114,993,978	348,920,937	249,289,334	713,204,249
Болашақ кезеңдердің қаржылық жалгерлік бойынша еңбексіз табылған қаржылық кірісі	(6,907,632)	(119,024,536)	(139,813,341)	(265,745,509)
Қаржылық жалгерлікке инвестициялар	108,086,346	229,896,401	109,475,993	447,458,740
ККЗ арналған бағалау резерві	(18,348,246)	(11,720,724)	(6,454,410)	(36,523,380)
Қаржылық жалгерлік бойынша дебиторлық берешек	89,738,100	218,175,677	103,021,583	410,935,360
	2022 жылғы 31 желтоқсан			
	1 жылға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	5 жылдан артық	Жиыны
Қаржылық жалгерлікке жалпы инвестициялар	107,161,691	314,260,335	235,470,399	656,892,425
Болашақ кезеңдердің қаржылық жалгерлік бойынша еңбексіз табылған қаржылық кірісі	(5,442,459)	(98,877,552)	(125,626,732)	(229,946,743)
Қаржылық жалгерлікке инвестициялар	101,719,232	215,382,783	109,843,667	426,945,682
ККЗ арналған бағалау резерві	(17,730,992)	(11,561,466)	(5,573,723)	(34,866,181)
Қаржылық жалгерлік бойынша дебиторлық берешек	83,988,240	203,821,317	104,269,944	392,079,501

**ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛІККЕ ТАҢДАЛҒАН ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБАЛАР****2023 жылдың 30 маусымында аяқталған алты ай**

мың теңге

Қаржылық жалгерлік бойынша дебиторлық берешек бойынша күтілетін кредиттік залалдарға арналған резерв

Төмендегі кестеде 2023 жылғы 30 маусымда аяқталған алты айға ККЗ арналған резерв өзгерістерінің талдауы ұсынылған:

	<i>Аудиттелмеген 2023 жылдың 30 маусымында аяқталған алты айға</i>				<i>Жиыны</i>
	<i>1-кезең 12-айлық күтілетін залалдар</i>	<i>2-кезең Кредиттік- құнсыздан- ған болып табылмайтын активтер бойынша барлық мерзімге күтілетін кредиттік залалдар</i>	<i>3-кезең Кредиттік- құнсыздан- ған болып табылатын активтер бойынша барлық мерзімге күтілетін кредиттік залалдар</i>	<i>СҚКҚ Сатып алынған немесе құрылған кредиттік- құнсыз-ған</i>	
2023 жылғы 1 қаңтарға ККЗ арналған резерв (қайта есептелген)	4,096,308	1,477,365	29,281,533	10,975	34,866,181
Жаңа құрылған немесе сатып алынған активтер	782,311	–	–	–	782,311
1-кезеңге аударымдар	1,636,129	(1,453,342)	(182,787)	–	–
2-кезеңге аударымдар	(327,603)	1,249,637	(922,034)	–	–
3-кезеңге аударымдар	(26,125)	(1,011,790)	1,037,915	–	–
Залалға арналған бағалау резервін таза (қалпына келтіру)/құру	(2,938,784)	1,541,916	2,770,570	(736)	1,372,966
Есептен шығарылған сомалар	–	–	(498,078)	–	(498,078)
2023 жылғы 30 маусымға	3,222,236	1,803,786	31,487,119	10,239	36,523,380

Төмендегі кестеде 2022 жылдың 30 маусымында аяқталған алты айдағы ККЗ арналған резервтік өзгерістердің талдауы ұсынылған:

	<i>Аудиттелмеген 2022 жылғы 30 маусымда аяқталған алты айға</i>				<i>Жиыны</i>
	<i>1-кезең 12-айлық күтілетін залалдар</i>	<i>2-кезең Кредиттік- құнсыздан- ған болып табылмайтын активтер бойынша барлық мерзімге күтілетін кредиттік залалдар</i>	<i>3-кезең Кредиттік- құнсыздан- ған болып табылатын активтер бойынша барлық мерзімге күтілетін кредиттік залалдар</i>	<i>СҚКҚ Сатып алынған немесе құрылған кредиттік- құнсыз-ған</i>	
2022 жылғы 1 қаңтарға ККЗ арналған резерв (қайта есептелген)	5,083,446	1,804,572	29,242,902	–	36,130,920
Жаңа құрылған немесе сатып алынған активтер	705,190	–	–	–	705,190
1-кезеңге аударымдар	1,920,961	(1,652,227)	(268,734)	–	–
2-кезеңге аударымдар	(347,708)	2,262,840	(1,915,132)	–	–
3-кезеңге аударымдар	(194,615)	(941,965)	1,136,580	–	–
Залалға арналған бағалау резервін таза (қалпына келтіру)/құру	(4,087,941)	746,393	709,198	–	(2,632,350)
Есептен шығарылған сомалар	–	–	(298,366)	–	(298,366)
2022 жылғы 30 маусымға (қайта есептелген)	3,079,333	2,219,613	28,606,448	–	33,905,394

**ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛІККЕ ТАҢДАЛҒАН ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБАЛАР****2023 жылдың 30 маусымында аяқталған алты ай**

мың теңге

Қаржылық жалгерлік портфелінің кредиттік сапасы

Төмендегі кестеде 2023 жылғы 30 маусымдағы және 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық жалгерлік портфелінің кредиттік сапасы туралы ақпарат берілген:

	2023 жылғы 30 маусымға (аудиттелмеген)				
	1-кезең 12-айлық күтілетін залалдар	2-кезең	3-кезең	СҚКК	Жиыны
		Кредиттік- құнсыздан- ған болып табылмайты н активтер бойынша барлық мерзімге күтілетін кредиттік залалдар	Кредиттік- құнсызданған болып табылмайтын активтер бойынша барлық мерзімге күтілетін кредиттік залалдар		
- мерзімі кешіктірілмеген 30 күннен аз мерзімге мерзімі кешіктірілген	360,856,768	6,925,034	21,177,799	25,638	388,985,239
- 31 күннен артық, бірақ 90 күннен аз мерзімге мерзімі кешіктірілген	10,852,057	1,923,304	1,211,003	—	13,986,364
- 91 күннен артық, бірақ 180 күннен аз мерзімге мерзімі кешіктірілген	—	4,345,361	1,242,356	—	5,587,717
- 181 күннен артық, бірақ 1 жылдан аз мерзімге мерзімі кешіктірілген	—	—	3,444,284	—	3,444,284
- 1 жылдан артық мерзімге мерзімі кешіктірілген	—	—	8,399,911	—	8,399,911
	371,708,825	13,193,699	62,530,578	25,638	447,458,740
Залалдарға арналған бағалау резерві	(3,222,236)	(1,803,786)	(31,487,119)	(10,239)	(36,523,380)
Қаржылық жалгерлік бойынша дебиторлық берешектің жиыны	368,486,589	11,389,913	31,043,459	15,399	410,935,360
2022 жылғы 31 желтоқсан (қайта есептелген)					
	1-кезең 12-айлық күтілетін залалдар	2-кезең	3-кезең	СҚКК	Жиыны
		Кредиттік- құнсыздан- ған болып табылмайты н активтер бойынша барлық мерзімге күтілетін кредиттік залалдар	Кредиттік- құнсызданған болып табылмайтын активтер бойынша барлық мерзімге күтілетін кредиттік залалдар		
- мерзімі кешіктірілмеген 30 күннен аз мерзімге мерзімі кешіктірілген	346,855,319	8,301,464	19,812,337	26,536	374,995,656
- 31 күннен артық, бірақ 90 күннен аз мерзімге мерзімі кешіктірілген	8,169,644	876,285	2,967,254	—	12,013,183
- 91 күннен артық, бірақ 180 күннен аз мерзімге мерзімі кешіктірілген	—	2,070,960	3,867,551	—	5,938,511
- 181 күннен артық, бірақ 1 жылдан аз мерзімге мерзімі кешіктірілген	—	—	2,145,534	—	2,145,534
- 1 жылдан артық мерзімге мерзімі кешіктірілген	—	—	3,378,714	—	3,378,714
	355,024,963	11,248,709	60,645,474	26,536	426,945,682
Залалдарға арналған бағалау резерві	(4,096,308)	(1,477,365)	(29,281,533)	(10,975)	(34,866,181)
Қаржылық жалгерлік бойынша дебиторлық берешектің жиыны	350,928,655	9,771,344	31,363,941	15,561	392,079,501

**ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛІККЕ ТАҢДАЛҒАН ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБАЛАР****2023 жылдың 30 маусымында аяқталған алты ай**

мың теңге

Қаржылық жалгерлік бойынша дебиторлық берешектің шоғырлануы

2023 жылғы 30 маусымға Қоғам жалпы он ірі тәуелсіз тарапқа берген қаржылық жалгерлік бойынша дебиторлық берешектің шоғырлануы 25,942,763 мың теңгені (аудиттелмеген) немесе жиынтық кредиттік портфельдің 5.8% құрады (2022 жылғы 31 желтоқсанда: 28,385,157 мың теңге немесе жиынтық кредиттік портфельдің 6.65%) құрады. 2023 жылғы 30 маусымға осы дебиторлық берешек бойынша 5,065,471 мың теңге (аудиттелмеген) мөлшерінде күтілетін кредиттік залалдарға арналған резерв құрылды (2022 жылғы 31 желтоқсан: 3,946,983 мың теңге).

8. Өзге активтер

	<i>2023 жылғы 30 маусым (аудиттелмеген)</i>	<i>2022 жылғы 31 желтоқсан</i>
Босалқы қорлар	9,553,939	3,296,758
Берілген аванстар	9,373,747	599,496
Өзге қаржылық активтер	4,647,635	5,593,593
Өзге қаржылық емес активтер	1,300,524	1,399,154
Өзге активтер	24,875,845	10,889,001

9. Акционер алдындағы берешек

	<i>Өтеу мерзімі</i>	<i>Бір жылдағы номиналды пайыздық мөлшерлеме, %</i>	<i>Валюта</i>	<i>2023 жылғы 30 маусым (аудиттелмеген)</i>	<i>2022 жылғы 31 желтоқсан</i>
№32 келісім бойынша қарыз	2032 жылғы 14 желтоқсан	1.00%	Теңге	14,709,287	14,266,721
№26 келісім бойынша қарыз	2041 жылғы 10 ақпан	1.02%	Теңге	16,298,053	15,761,242
№25 келісім бойынша қарыз	2041 жылғы 10 ақпан	1.02%	Теңге	11,986,503	11,584,240
№101 келісім бойынша қарыз	2033 жылғы 14 желтоқсан	1.00%	Теңге	11,319,862	10,981,812
№135 келісім бойынша қарыз	2032 жылғы 14 желтоқсан	1.00%	Теңге	7,915,253	7,673,224
№136 келісім бойынша қарыз	2032 жылғы 14 желтоқсан	1.00%	Теңге	7,915,253	7,673,105
№76 келісім бойынша қарыз	2025 жылғы 14 желтоқсан	1.00%	Теңге	7,830,729	7,591,082
№85 келісім бойынша қарыз	2025 жылғы 14 желтоқсан	1.00%	Теңге	5,905,461	5,735,842
№122 келісім бойынша қарыз	2025 жылғы 14 желтоқсан	1.00%	Теңге	5,875,389	5,700,884
№20 келісім бойынша қарыз	2034 жылғы 31 қаңтар	1.00%	Теңге	5,632,584	6,173,952
№43 келісім бойынша қарыз	2034 жылғы 21 маусым	0.28%	Теңге	3,926,994	3,666,302
№34 келісім бойынша қарыз	2034 жылғы 28 қыркүйек	1.00%	Теңге	2,715,392	2,640,059
2018 жылғы 3 шілдедегі цессия шарты бойынша берешек	2024 жылғы 20 желтоқсан	5.00%	Теңге	1,163,083	1,121,866
2018 жылғы 3 шілдедегі беру шарты бойынша берешек	2024 жылғы 9 желтоқсан	3.00%	Теңге	326,799	431,405
				103,520,642	101,001,736

2023 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай ішінде Акционерден жаңа қарыз алулар болған емес.

**ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛІКKE ТАҢДАЛҒАН ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБАЛАР****2023 жылдың 30 маусымында аяқталған алты ай***мың теңге*

2022 жылдың 30 маусымында аяқталған алты ай ішінде, ҚР Ауыл шаруашылығы министрінің 2020 жылғы 24 тамыздағы № 265 бұйрығымен бекітілген «Агроөнеркәсіптік кешенді дамытуды ынталандыру жөніндегі мемлекеттік саясатты іске асыру үшін «ҚазАгро» ҰБХ» АҚ жарғылық капиталын ұлғайтуға арналған бюджеттік инвестициялардың түзетілген Қаржылық Экономикалық Негіздемесі («ҚЭН») шеңберінде, ҚР Ауыл шаруашылығы министрінің 2022 жылғы 8 сәуірдегі № 102 бұйрығымен енгізілген өзгерістерді ескере отырып, Қоғам жалпы сомасы 8,300,000 теңгеге (аудиттелмеген) қарыз алды, өтеу мерзімі – 2034 жылы 21 маусым, номиналды пайыздық мөлшерлемесі – жылдық 0.28%, тиімді пайыздық мөлшерлемесі - 15.54%. Қарыздың мақсаты – агроөнеркәсіптік кешенді қаржыландыру, атап айтқанда тауарлы-сүт фермаларын салу және жаңбырлатқыш машиналар мен тамшылатып суару жүйелерін қолдана отырып, көкөністерді және қант қызылшаларын өндіру мен қайта өңдеу бойынша инвестициялық жобаларды іске асыру, бұл ретте, түпкі қарыз алушы үшін кредиттеу мөлшерлемесі жылдық 6% болуы керек. Қарызды бастапқы тану кезінде дисконт 4,891,183 мың теңгені құрады және мемлекеттік субсидия бойынша міндеттеме ретінде танылды (аудиттелмеген).

2023 жылғы 30 маусымдағы және 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Қоғам кредиторлармен жасалған келісімдердің шектеу шарттарын сақтауға байланысты талаптарды орындады.

10. Кредиттік ұйымдардың қаражаттары

2023 жылғы 30 маусымдағы жағдай бойынша кредиттік ұйымдардың қаражатына мыналар кіреді:

	Валюта	Өтеу мерзімі	2023 жылғы	2022 жылғы
			30 маусым (аудиттелмеген)	31 желтоқсан
«Қазақстан Халық жинақ банкі» АҚ	Тенге	2024-2027 год	64,593,910	68,237,582
«Ситибанк Қазақстан» АҚ	Тенге	2024 год	8,804,400	–
АО «Өнеркәсіпті дамыту қоры» АҚ	Тенге	2042 год	3,202,751	3,000,898
«Ситибанк Қазақстан» АҚ	Тенге	2023 год	–	8,284,037
			76,601,061	79,522,517

2023 жылғы 30 маусымда аяқталған алты айдың ішінде Қоғам айналым капиталын толықтыру мақсатында «Ситибанк Қазақстан» АҚ-дағы ашық кредиттік желі шеңберінде жалпы сомасы 16,767,000 теңгеге 3 транш тартты, оның 7,967,000 мың теңге сомасындағы екеуі мерзімінен бұрын өтелді. 2023 жылғы 30 маусымдағы жағдай бойынша Қоғамда 8,800,000 мың теңге сомасына «Ситибанк Қазақстан» АҚ-мен қолданыстағы кредиттік шарт бар, өтеу мерзімі 2024 жылғы мамырда және номиналды сыйақы мөлшерлемесі жылдық 18.0 %.

2022 жылғы 2 желтоқсанда Қоғамның айналым қаражаттарын толықтыруға «Қазақстан Халық жинақ банкі» АҚ-нан 40,000,000 мың теңге сомасында қарыз қаражаты тартылған болатын, өтеу мерзімі 5 жыл және номиналды сыйақы мөлшерлемесі жылдық 18.00%.

2022 жыл ішінде Қоғам айналым капиталын толықтыру мақсатында «Ситибанк Қазақстан» АҚ-нан өтеу мерзімі 2023 жылғы қаңтарда және жылдық 16.80% номиналды сыйақы мөлшерлемесімен жалпы сомасы 8,277,000 мың теңгеге қарыз қаражатын тартты.

11. Қазақстан Республикасының Үкіметі алдындағы берешек

2023 жылғы 30 маусымда аяқталған алты айдың ішінде Қоғам Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінен жылдық 0.01% номиналды пайыздық мөлшерлеменен және 2023 жылғы 15 желтоқсанда және 2024 жылғы 30 қарашада өтеу мерзімімен жалпы сомасы 140,000,000 мың теңгеге (аудиттелмеген) екі транш қарыз алды. Қарыз кәсіпорындардың көктемгі егіс және егін жинау жұмыстарын жүргізуі кезінде оларды қолдауға бағытталған «Кең-Дала» бағдарламасын іске асыру үшін алынды. Алынған қарыз жоғарыда көрсетілген бағдарламада көзделген нысаналы мақсатын одан әрі орындау шартымен жалпы сомасы 56,000,000 мың теңгеге (аудиттелмеген) «Қазақстан Халық Банкі» АҚ-на және жалпы сомасы 4,861,310 мың теңгеге (аудиттелмеген) (5-ескертпе) «Банк ЦентрКредит» АҚ-на, сондай-ақ жалпы сомасы 79,138,689 мың теңгеге тікелей клиенттерге жіберілді (6-ескертпе) (аудиттелмеген).

**ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛІККЕ ТАҢДАЛҒАН ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБАЛАР****2023 жылдың 30 маусымында аяқталған алты ай***мың теңге*

Алынған қарыздарды бастапқы тану кезінде 27,620,548 мың теңге мөлшеріндегі дисконт (аудиттелмеген) 2023 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай ішінде оның ішінара пайдаланылуымен мемлекеттік субсидия бойынша міндеттеме ретінде көрсетілді (14-ескертпе). 8,084,477 мың теңге сомасындағы дисконттың амортизациясы (аудиттелмеген) Қазақстан Республикасының Үкіметі алдындағы берешек бойынша пайыздық шығыстар құрамында көрсетілді. Қоғам бастапқы тану кезінде шартта көзделген ақшалай қаражаттың болашақ ағындарын дисконттау жолымен қарыз транштарының әділ құнын бағалау үшін жылдық 17.71% - 18.25% диапазонындағы есептік нарықтық пайыздық мөлшерлемелерді қолданды.

2023 жылғы 30 маусымдағы жағдай бойынша алынған қарыздардың теңгерімдік құны 5,547 мың теңге сомасында есептелген пайыздарды қоса алғанда, 167,322,747 мың теңгені (аудиттелмеген) құрады.

2022 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай ішінде Қоғам Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінен жылдық 0.01% номиналды пайыздық мөлшерлемені және 2021 жылғы 15 желтоқсанда және 2023 жылғы 30 наурызда өтеу мерзімімен жалпы сомасы 110,000,000 мың теңгеге (аудиттелмеген) қысқа мерзімді қарыздың төрт траншын алды. Қарыз кәсіпорындардың көктемгі егіс және егін жинау жұмыстарын жүргізуі кезінде оларды қолдауға бағытталған «Кең-Дала» мемлекеттік бағдарламасы шеңберінде алынды. Алынған қарыз жоғарыда аталған бағдарламада көзделген одан арғы нысаналы мақсатын орындау шартымен жалпы сомасы 29,967,000 мың теңгеге аудиттелмеген) «Қазақстан Халық Банкі» АҚ-на және 2,990,000 мың теңгеге (аудиттелмеген) «First Heartland Jusan Bank» АҚ-на (5-ескертпе), сондай-ақ жалпы сомасы 36,143,000 теңгеге тікелей клиенттерге жіберілді (6-ескертпе) (аудиттелмеген).

Алынған қарыздарды бастапқы тану кезінде 11,770,548 мың теңге (аудиттелмеген) мөлшеріндегі дисконт 2022 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай ішінде оның ішінара пайдаланылуымен бірге мемлекеттік субсидия бойынша міндеттеме ретінде көрсетілді (14-ескертпе). 2,609,450 мың теңге (аудиттелмеген) сомасындағы дисконттың амортизациясы Қазақстан Республикасының Үкіметі алдындағы кредиторлық берешек бойынша пайыздық шығыстар құрамында көрсетілді. Қоғам бастапқы тану кезінде қарыз транштарының әділ құнын бағалау үшін шартта көзделген ақшалай қаражаттың болашақ ағындарын дисконттау жолымен жылдық 12.30 - 16.70% диапазонындағы есептік нарықтық пайыздық мөлшерлемелерді қолданды.

12. Мемлекеттік және бюджеттік ұйымдар алдындағы берешек

		<i>1 жылдағы номиналды пайыздық</i>		<i>2023 жылғы 30 маусым</i>	<i>2022 жылғы 31 желтоқсан</i>
	<i>Іске асыру кезеңі мөлшерлеме, %</i>		<i>Валюта (аудиттелмеген)</i>		
Мемлекеттік және бюджеттік ұйымдар алдындағы қарыздар	2023-2031 жылдар	0.01%	Тенге	181,937,461	182,541,555
Мемлекеттік және бюджеттік ұйымдар алдындағы қарыздар	2027-2028 жылдар	1.00%	Тенге	889,825	308,887
				182,827,286	182,850,442

2023 жылғы 30 маусымда аяқталған алты айдың ішінде Қоғам түпкілікті қарыз алушыларға кредиттер беру мақсатында (түпкі қарыз алушыларға кредит беру арқылы, соның ішінде Атырау облысының стартап-жобаларына кредит беру арқылы ауылдық елді мекендердегі шағын және орта бизнесті қолдау) 1,000,000 мың теңге мөлшерінде қарыз алды. Сыйақы мөлшерлемесі - жылдық 1%, өтеу мерзімі 2028 жылы. Қоғам бастапқы тану кезінде қаржылық жағдай туралы шоғырландырылмаған аралық қысқартылған есепте тиісті кезеңдерде ішінара пайдаланылған мемлекеттік субсидия бойынша міндеттеме ретінде 457,854 мың теңге (аудиттелмеген) мөлшеріндегі дисконтты таныды. Қоғам бастапқы тану кезінде жоғарыда аталған қарыздардың әділ құнын бағалау үшін шарттарда көзделген ақшалай қаражаттардың болашақ ағындарын дисконттау жолымен жылдық 15.56% есептік нарықтық пайыздық мөлшерлемені қолданды.

2022 жылғы 30 маусымда аяқталған алты айдың ішінде Қоғам «Шағын және орта бизнесті қаржыландыру және ауыл тұрғындарына шағын несие беру үшін «ҚазАгро» ҰБХ» АҚ еншілес ұйымдарына кредит беру» № 266 бағдарламасына сәйкес 500,000 мың теңге мөлшерінде қарыз алды. Сыйақы мөлшерлемесі - жылдық 1%, өтеу мерзімі 2027 жылы. Қоғам қаржылық жағдай туралы шоғырландырылмаған аралық қысқартылған есепте тиісті кезеңдерде ішінара пайдаланылған мемлекеттік субсидия бойынша міндеттеме ретінде бастапқы тану кезінде 218,008 мың теңге (аудиттелмеген) көлеміндегі дисконтты таныды. Қоғам бастапқы тану кезінде шарттарда көзделген ақшалай қаражаттың болашақ ағындарын дисконттау жолымен жоғарыда көрсетілген қарыздардың әділ құнын бағалау үшін жылдық 14.12% есептік нарықтық пайыздық мөлшерлемені қолданды.

**ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛІККЕ ТАҢДАЛҒАН ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБАЛАР****2023 жылдың 30 маусымында аяқталған алты ай**

мың теңге

2023 жылғы 30 маусымдағы және 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Қоғам кредиторлармен жасалған келісімдердің шектеу ковенанттарын сақтауға байланысты талаптарды орындап келді.

13. Шығарылған борыштық бағалы қағаздар

Теңгемен деноминацияланған шығарылған борыштық бағалы қағаздар мынадай позицияларды камтиды:

	Орналас- тыру күні	Өтеу күні	Жылына пайыздық мөлшер- леме, % 'аудиттелмеген)	Номиналды құны		Теңгерімдік құны	
				2023 жылғы 30 маусым	2022 жылғы 31 желтоқсан	2023 жылғы 30 маусым	2022 жылғы 31 желтоқсан
Тиянақталған кіріспен облигациялар	2022 жылғы 22 шілде	2029 жылғы 28 шілде	16.85%	50,000,000	40,167,244	52,473,831	42,679,970
Тиянақталған кіріспен облигациялар	2021 жылғы 20 тамыз	2028 жылғы 20 тамыз	11.90%	40,000,000	40,000,000	41,583,979	41,573,931
Тиянақталған кіріспен облигациялар (4-ші облигациялық бағдарламаның 6-ші шығарылымы)	2021 жылғы 30 маусым	2031 жылғы 10 желт-н	15.00%	35,000,000	35,000,000	40,101,206	40,385,211
Тиянақталған кіріспен облигациялар (4-ші облигациялық бағдарламаның 1-ші шығарылымы)	2019 жылғы 10 тамыз	2026 жылғы 10 қазан	10.75%	39,475,017	39,475,017	40,412,485	40,411,419
Тиянақталған кіріспен облигациялар (4-ші облигациялық бағдарламаның 2-ші шығарылымы)	2020 жылғы 26 тамыз	2030 жылғы 26 тамыз	10.75%	30,496,202	30,496,202	31,583,075	31,583,999
Тиянақталған кіріспен облигациялар	2021 жылғы 21 желт.	2031 жылғы 21 желт.	11.50%	25,000,000	25,000,000	26,516,633	25,079,108
Тиянақталған кіріспен облигациялар (3-ші облигациялық бағдарламаның 4-ші шығарылымы)	2021 жылғы 27 мамыр	2026 жылғы 27 мамыр	11.50%	9,350,000	9,350,000	9,451,552	9,451,551
Тиянақталған кіріспен облигациялар (2-ші облигациялық бағдарламаның 4-ші шығарылымы)	2020 жылғы 17 маусым	2024 жылғы 24 желт.	12.00%	20,000,000	20,000,000	19,767,712	19,673,924
Тиянақталған кіріспен облигациялар (2-ші Облигациялық бағдарламаның 3-ші шығарылымы)	2019 жылғы 24 желт.	2024 жылғы 24 желт.	12.00%	19,983,000	19,983,000	19,694,867	19,606,415
Купондық облигациялар шығарылымы	2022 жылғы 27 маусым	2025 жылғы 30 сәуір	13.00%	15,000,000	15,000,000	15,380,567	14,239,833
Тиянақталған кіріспен облигациялар (1-ші Облигациялық бағдарламаның 3-ші шығарылымы)	2018 жылғы 8 қараша	2023 жылғы 8 қараша	12.00%	12,000,000	12,000,000	11,621,002	11,615,891
Тиянақталған кіріспен облигациялар	2022 жылғы 28 қараша	2025 жылғы 30 сәуір	14.50%	10,000,000	10,000,000	10,130,710	10,130,207
Тиянақталған кіріспен облигациялар (3-ші облигациялық бағдарламаның 2-ші шығарылымы)	2016 жылғы 22 желт.	2026 жылғы 22 маусым	14.00%	5,000,000	5,000,000	5,366,792	5,016,674
Тиянақталған кіріспен облигациялар (1-ші облигациялық бағдарламаның 1-ші шығарылымы)	2014 жылғы 30 желт.	2026 жылғы 30 наурыз	10.07%	5,189,000	5,189,000	5,450,266	5,189,000
Тиянақталған кіріспен облигациялар	2015 жылғы 12 маусым	2024 жылғы 12 маусым	8.50%	3,950,000	3,950,000	3,963,934	3,962,052
Тиянақталған кіріспен облигациялар (1-ші облигациялық бағдарламаның 2-ші шығарылымы)	2015 жылғы 21 қазан	2026 жылғы 21 сәуір	10.07%	2,300,000	2,300,000	2,345,035	2,345,035
Тиянақталған кіріспен облигациялар (4-ші облигациялық бағдарламаның 7-ші шығарылымы)	2021 жылғы 27 қазан	2031 года 27 қазан	7.10%	5,000,000	5,000,000	4,040,134	3,821,911
Тиянақталған кіріспен облигациялар (4-ші облигациялық бағдарламаның 9-шы шығарылымы)	2021 жылғы 21 желтоқсан	2031 жылғы 21 желтоқсан	11.50%	30,000,000	30,000,000	31,820,833	30,095,834
Тиянақталған кіріспен облигациялар (1-ші облигациялық бағдарламаның 3-ші шығарылымы)	2014 жылғы 16 шілде	2023 жылғы 16 қаңтар	8.00%	–	16,952,250	–	17,567,283
Тиянақталған кіріспен облигациялар (2-ші облигациялық бағдарламаның 1-ші шығарылымы)	2014 жылғы 20 тамыз	2023 жылғы 20 тамыз	8.50%	–	10,000,000	–	10,298,860
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар				357,743,219	374,862,713	371,704,613	384,728,108

**ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛІКKE TAҢДАЛҒАН ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБАЛАР****2023 жылдың 30 маусымында аяқталған алты ай***мың теңге*

Айналым мерзімінің аяқталуына байланысты, Қоғам номиналды құны 16,952,250 мың теңгеге (аудиттелмеген) KZ2C00002749 (КАFIb3) облигация және жылдық 8.0% номиналды мөлшерлеме бойынша купонды өтеуді, және номиналды құны 10,000,000 мың теңге (аудиттелмеген) коммерциялық облигацияларды (KZ2C00002731) өтеуді және жылдық 8.5% номиналды мөлшерлеме бойынша өтеуді жүзеге асырды.

Қаржыландыруға деген қажеттілікті жабу үшін 2023 жылғы 16 маусымда нарықтық инвесторлардың кең ауқымы арасында номиналды құны 9,832,756 мың теңге (аудиттелмеген) KZ2C00008514 (КАFIb12) облигацияларын қосымша орналастыру бойынша жұмыс жүргізілді.

14. Мемлекеттік субсидиялар

	<i>2023 жылғы 30 маусым (аудиттелмеген)</i>	<i>2022 жылғы 31 желтоқсан</i>
Агробизнесі дамыту бағдарламасы шеңберінде мемлекеттік және бюджеттік ұйымдардан және Акционерден қарыз түрінде Қазақстан Республикасының Үкіметінен алынған мемлекеттік субсидиялар	57,515,866	61,649,385
Қарыз алушыларға берілген қарыздар бойынша негізгі соманы және пайыздарды ішінара субсидиялау үшін Қазақстан Республикасы Ауыл шаруашылығы министрлігінен алынған мемлекеттік субсидиялар	3,698,755	3,173,708
Мемлекеттік субсидиялар	61,214,621	64,823,093

Үкіметтен алынған мемлекеттік субсидиялар

Қоғам мемлекеттік субсидиялар ретінде мемлекеттік және бюджеттік ұйымдардан тартылған қарыздар бойынша төмен пайыздық мөлшерлеме арқылы берілген пайда сомасын көрсетті.

	<i>Аудиттелмеген 30 маусымда аяқталған алты ай</i>	
	<i>2023 жыл</i>	<i>2022 жыл</i>
1 қаңтарға	61,649,385	33,641,832
Жергілікті атқарушы органдардан қарыз түрінде Қазақстан Республикасының Үкіметінен алынған мемлекеттік субсидиялар (12-ескертпе)	457,854	218,008
Қаржы министрлігінен қарыз түрінде Қазақстан Республикасының Үкіметінен алынған мемлекеттік субсидиялар (11-ескертпе)	27,620,548	11,770,548
Холдингтен қарыз түрінде алынған мемлекеттік субсидиялар «Нәтижелі жұмыспен қамтуды және жаппай кәсіпкерлікті дамытудың 2017-2021 жылдарға арналған бағдарламасы» (бұдан әрі – «Іскер») шеңберінде қарыз алушыларға кредиттер беру үшін мемлекеттік субсидияны пайдалану (6-ескертпе)	(2,974,464)	(2,916,543)
«Кең-Дала» мемлекеттік бағдарламасы шеңберінде Қарыз алушы-клиенттерге кредиттер беру үшін мемлекеттік субсидияны пайдалану (5-ескертпе) (өтелетін бөлігі)	(6,765,769)	(2,776,745)
«Кең-Дала» мемлекеттік бағдарламасы шеңберінде Қарыз алушы-клиенттерге кредиттер беру үшін мемлекеттік субсидияны пайдалану (6-ескертпе) (өтелетін бөлігі)	(9,475,249)	(3,381,688)
Холдингтен алынған қарыздар шеңберінде Қарыз алушы-клиенттерге кредиттер беру үшін мемлекеттік субсидияны пайдалану (6-ескертпе)	(1,814,315)	–
«Жұмыспен қамту 2020-2021 жол картасы» және «Еңбек» мемлекеттік бағдарламасы шеңберінде Қарыз алушы-клиенттерге кредиттер беру үшін мемлекеттік субсидияны пайдалану (6-ескертпе)	(1,203,423)	–
Құнсызданудан болған шығындарды жабуға арналған мемлекеттік субсидияны пайдалану (6-ескертпе)	–	(2,313,591)
Кезеңдегі амортизация	(9,978,701)	(1,202,103)
30 маусымға (аудиттелмеген)	57,515,866	37,930,901

**ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛККЕ ТАҢДАЛҒАН ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБАЛАР****2023 жылдың 30 маусымында аяқталған алты ай**

мың теңге

Қаржы министрлігінен қарыз түрінде Қазақстан Республикасының Үкіметінен алынған мемлекеттік субсидиялар

Мемлекеттік субсидия бойынша міндеттеме бастапқы танылғаннан кейін Қоғам мемлекеттік бағдарламалардың шарттары орындалғаннан кейін қарыз алушыларға берілген жеңілдікті шарттардағы берешек сомасына сәйкес келетін соманы пайда немесе залал құрамына жатқызады (5 және 6-ескертпелер). Қоғам кредиттер бойынша сыйақының төмен мөлшерлемесі арқылы түпкілікті қарыз алушыларға пайданы бөлу жөніндегі міндеттемені көтереді.

2023 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай ішінде пайда немесе залал құрамына аударылған мемлекеттік субсидиялар (18-ескертпе) 32,062,135 мың теңгені құрады және «өзге де кірістерге, нетто» енгізілді (2022 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай ішінде: 12,590,670 мың теңге).

Ауыл шаруашылығы министрлігінен алынған мемлекеттік субсидиялар

	Аудиттелмеген 30 маусымда аяқталған алты ай	
	2023 жыл	2022 жыл
1 қаңтарға	3,173,708	6,873,178
Кезең ішінде алынды	7,796,956	8,535,993
Қолжетімділік мерзімінің аяқталуына байланысты қайтарылды	(1,876,744)	(5,164,593)
Ерекше шарттарды орындаған нақты қарыз алушыларға қаражат аудару арқылы пайдалану	(5,395,165)	(4,982,560)
30 маусымға (аудиттелмеген)	3,698,755	5,262,018

Ауыл шаруашылығы министрлігінен алынған мемлекеттік субсидиялар инвестициялық жобаларға және жаңа немесе бұрын пайдаланылмаған техникалар мен жабдықтарды сатып алуға кредит алған қарыз алушылардың негізгі қарыз бен пайыз сомасын ішінара өтеу үшін пайдаланылады. Осы субсидияларды алу үшін қарыз алушылар белгілі бір шарттарды орындауы керек.

15. Өзге міндеттемелер

Өзге бейқаржылық міндеттемелер келесі позицияларды қамтиды:

	2023 жылғы 30 маусым (аудиттелмеген)	2022 жылғы 31 желтоқсан
Алынған аванстар	8,266,072	6,900,816
Болашақ кезеңдердің кірістері	1,343,184	1,374,885
Төленетін өзге салықтар	201,172	286,260
Өзгелер	464,294	319,041
Өзге бейқаржылық міндеттемелер	10,274,722	8,881,002

Өзге қаржылық міндеттемелер келесі позицияларды қамтиды:

	2023 жылғы 30 маусым (аудиттелмеген)	2022 жылғы 31 желтоқсан
Ауылдық ипотека және жастарға шағын несие беру	23,184,141	3,015,774
Өнім берушілер алдындағы кредиторлық берешек	14,827,786	3,070,663
Шартты міндеттемелер бойынша ККЗ арналған резерв (20-ескертпе)	1,917,742	855,497
Кредиторлық берешек	454,475	714,304
Цессия шарттары бойынша берешек	20,385	20,385
БҰҰ-дан алынған қарыздар	11,472	16,061
Өзге қаржылық міндеттемелер	40,416,001	7,692,684
Өзге міндеттемелердің жиыны	50,690,723	16,573,686

**ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛІККЕ ТАҢДАЛҒАН ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБАЛАР****2023 жылдың 30 маусымында аяқталған алты ай***мың теңге**Ауылдық ипотека*

Қоғам ауылдық жерлерде ипотеканы қаржыландырудың мемлекеттік бағдарламасында Сенім білдірілген агент қызметін атқарады және клиенттерге берілген кредиттер бойынша берешек сомасының жылдық 2.5% құрайтын қаражатты басқарғаны үшін комиссия алады. 2023 жылғы 30 маусымдағы жағдай бойынша жергілікті атқарушы органдардың атынан Қоғам берген ипотекалық кредиттердің негізгі борышы бойынша берешектің жалпы сомасы 91,612,944 мың теңгені (аудиттелмеген) құрады (2022 жылғы 31 желтоқсан: 94,085,056 мың теңге). 2023 жылғы 30 маусымдағы және 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша өзге де қаржылық міндеттемелердің шамасы негізінен жергілікті атқарушы органдардан алынған, бірақ әлі түпкі пайдаланушыларға берілмеген қаражаттың шамасын қамтиды. 2023 жылғы 30 маусымда аяқталған кезең ішінде Қоғамның ауылдық ипотека бойынша комиссиялық сыйақысы 516,997 мың теңгені құрады (2022 жылғы 30 маусымда аяқталған кезеңге: 936,182 мың теңге). 2023 жылғы 31 наурызда ауылдық жерлерде ипотеканы қаржыландырудың мемлекеттік бағдарламасындағы Сенім білдірілген агенттің функциялары тұрғын үй сертификаттары шеңберінде берілген ипотекалық қарыздар бойынша Сенім білдірілген агенттің функцияларын қоспағанда, «Отбасы банк» АҚ-на берілді.

Жастарға шағын несие беру

2022 жылғы 30 желтоқсанда Қазақстан Республикасының Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрі 2022 жылғы 7 ақпандағы № 47 Кәсіпкерлік бастамашылыққа жәрдемдесу жөніндегі шараларды ұйымдастыру және қаржыландыру қағидаларына өзгерістер мен толықтырулар енгізді. Енгізілген өзгерістерге сәйкес агент арқылы жастарға микрокредит берудің жаңа тетігі құрылды – Қоғам. Осы мақсаттар үшін 2023 жылғы наурызда Қоғам әрбір облыстың мемлекеттік жұмыспен қамту және әлеуметтік қорғау департаменттері шешім қабылдағаннан кейін, оны кейіннен жастарға бөлу үшін 28,980,000 мың теңге алды. Қаржыландырумен жастар арасынан шамамен 5,800 кәсіпкерлік субъектісін қамту жоспарлануда. Микрокредиттер номиналды пайыздық мөлшерлемесі 2.50% және кредиттеу мерзімі 5-7 жыл, 21-35 жас аралығындағы тұлғаларға берілетін болады. Өз кезегінде Қоғам агенттің көрсеткен қызметі үшін келісілген комиссиялық пайызды алады.

2023 жылғы 30 маусымдағы жағдай бойынша өзге қаржылық міндеттемелердің шамасы негізінен жергілікті атқарушы органдардан алынған, бірақ түпкі пайдаланушыларға әлі берілмеген қаражаттың шамасын қамтиды. 2023 жылғы 30 маусымда аяқталған кезеңде жастарға микрокредит беру бойынша Қоғамның комиссиялық сыйақысы 15,974 мың теңгені құрады (2022 жылғы 30 маусымда аяқталған кезең үшін: жоқ, өйткені Сенім білдірілген агенттің функциясы 2023 жылы қабылданған.)

16. Меншікті капитал*Акционерлік капитал*

2023 жылғы 30 маусымдағы жағдай бойынша Компанияның тіркелген және шығарылған жай акцияларының саны 407,059,079 дананы құрайды, олар Жалғыз акционермен толық төленген болып табылады (2022 жылғы 31 желтоқсан: 407,059,079 дана).

«ҚазАгро» ұлттық басқарушы холдингі» АҚ (бұрынғы Акционер) Басқармасының 2021 жылғы 04 наурыздағы № 9 шешіміне сәйкес Қоғам бір жай акция үшін 1,000 (бір мың) теңге орналастыру бағасымен 12,633,932 жай акция мөлшерінде акция орналастырды. Акциялар үшін төлем бұрынғы Акционердің мүлкін беру нысанында жүргізілді, бастапқы тану кезінде әділ құны 6,186,092 мың теңге, 2021 жылғы қыркүйекте 6,447,840 мың теңге мөлшеріндегі сома төленбеген капитал сомасы ретінде көрсетілді. Қоғам басшылығы Қоғамның бөлінбеген пайдасының резерві есебінен акционерлік капиталды төлеу есебіне 6,447,840 мың теңге сомасын қалпына келтіру туралы корпоративтік шешім қабылдады.

Резервтік капитал

2023 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай ішінде Қоғам резервтік капиталды 5,858,144 мың теңгеге ұлғайтты (2022 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай ішінде: 2,608,512 мың теңге). Қоғамның саясатына сәйкес, резервтік капитал болашақ шығындарды және басқа да күтпеген тәуекелдер мен жағдайларды қоса алғанда, жалпы тәуекелдерді жабу үшін қалыптастырылады. Резервтік капитал Акционердің шешімі негізінде бөлінуге жатады.

Дивидендтер

2023 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай ішінде Жалғыз акционердің 2023 жылғы 31 мамырдағы шешіміне сәйкес Қоғам 2022 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін бір жай акцияға 13,677,185 мың теңге немесе 33.60 теңге сомасында дивиденд жариялады. 2023 жылғы 30 маусымдағы жағдай бойынша дивидендтер өтелмеген.

**ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛІККЕ ТАҢДАЛҒАН ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБАЛАР****2023 жылдың 30 маусымында аяқталған алты ай**

мың теңге

2022 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай ішінде Жалғыз акционердің 2022 жылғы 26 мамырдағы шешіміне сәйкес Қоғам 2021 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін бір жай акцияға 6,086,528 мың теңге (аудиттелмеген) немесе 24.04 теңге сомасында дивиденд жариялады және төледі. Олар 2022 жылдың 16 маусымында төленді.

Төменде Қазақстан кор биржасының әдіснамасына сәйкес есептелген бір жай акцияның баланстық құны келтірілген:

	<i>2023 жылғы 30 маусым (аудиттелмеген)</i>	<i>31 желтоқсан 2022 жылғы</i>
Активтер	1,467,110,260	1,318,970,012
Бейматериалдық активтерді шегергенде	(886,199)	(978,317)
Міндеттемелерді шегергенде	(1,042,895,850)	(903,999,427)
Таза активтер	423,328,211	413,992,268
Жай акциялар саны, дана	407,059,079	407,059,079
Бір жай акцияның тенгерімдік құны (теңгемен)	1,039.97	1,017.03

17. Кредиттік залалдар бойынша шығыстар

	<i>Аудиттелмеген 30 маусымда аяқталған алты ай</i>	
	<i>2023 жыл</i>	<i>2022 жыл</i>
Клиенттерге берілген кредиттер (6-ескертпе)	(12,303,779)	(7,891,714)
Өзге қаржылық активтер	(1,960,451)	224,693
Банктерге берілген кредиттер	(156,256)	(11,351)
Қаржылық жалгерлік (7-ескертпе)	(2,155,277)	436,327
Ақша қаражаттары мен олардың баламалары	534	809
Инвестициялық бағалы қағаздар	3,144	8
Кредиттік сипаттағы шартты міндеттемелер (20-ескертпе)	(1,062,244)	(161,923)
Кредиттік залалдар бойынша шығыстар*	(17,634,329)	(7,403,151)

*Кредиттік залалдар бойынша шығыстардың шамасы танылуын тоқтатуға әкеп соқпайтын, модификациядан түскен залалдар шамасына шоғырландырылған аралық қысқартылған пайда немесе залал туралы есепте көрсетілген кредиттік залалдар бойынша шығыстардың жалпы сомасынан 2,909,130 мың теңгеге ерекшеленеді және клиенттерге берілген кредиттердің жалпы теңгерімдік құнының қозғалысы құрамында көрсетіледі.

18. Өзге кірістер, нетто

	<i>Аудиттелмеген 30 маусымда аяқталған алты ай</i>	
	<i>2023 жыл</i>	<i>2022 жыл</i>
Мемлекеттік субсидияларды пайдаланудан түскен өзге кіріс (14-ескертпе)	22,233,220	11,388,567
Мемлекеттік субсидияның амортизациясы (14-ескертпе)	9,828,915	1,202,103
Банктерге «Кең-Дала» бағдарламасы шеңберінде берілген кредиттерді бастапқы тану кезіндегі залал (5-ескертпе)	(6,765,769)	(2,776,745)
Клиенттерге «Кең-Дала» бағдарламасы шеңберінде берілген кредиттерді бастапқы тану кезіндегі залал (6-ескертпе)	(9,475,249)	(3,381,688)
Клиенттерге «Іскер» бағдарламасы шеңберінде берілген кредиттерді бастапқы тану кезіндегі залал (6-ескертпе)	(2,974,464)	(2,916,543)
Холдинген алынған қарыз шеңберінде клиенттерге берілген кредиттерді юбастапқы тану кезіндегі залал (6-ескертпе)	(1,814,315)	-
Клиенттерге «Жұмыспен камту 2020-2021 жол картасы» және «Еңбек» бағдарламалары шеңберінде берілген кредиттерді бастапқы тану кезіндегі залал (6-ескертпе)	(1,203,422)	-
Клиенттерге берілген өзге де кредиттерді бастапқы тану кезіндегі залал (6-ескертпе)	(4,218,146)	(5,810,822)
Ауылдық ипотека бойынша агенттік сыйақы (15-ескертпе)	532,971	936,182
Өзге кірістер	1,705,637	1,593,120
Өзге кірістер, нетто	7,849,378	234,174

**ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛККЕ ТАҢДАЛҒАН ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБАЛАР****2023 жылдың 30 маусымында аяқталған алты ай**

мың теңге

Мемлекеттік субсидияларды пайдаланудан түскен өзге де кірістер тиісті мемлекеттік бағдарламалардың талаптарын орындау нәтижелері бойынша кірістер ретінде танылды (14-ескертеме).

19. Корпоративтік табыс салығы

Корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстар мынадай позициялардан тұрады:

	<i>Аудиттелмеген 30 маусымда аяқталған алты ай</i>	
	<i>2023 жыл</i>	<i>2022 жыл</i>
Ағымдағы корпоративтік табыс салығы бойынша шығыс	(2,157,019)	(3,096,477)
Өткен есепті кезеңдерде артық төленген табыс салығы	-	475,373
Кейінге қалдырылған корпоративтік табыс салығы бойынша шығыс - уақытша айырмашылықтардың пайда болуы және азаюы	(1,988,331)	(735,310)
Корпоративтік табыс салығы бойынша шығыс	(4,145,350)	(3,356,414)
Пайда немесе залал құрамында танылған кейінге қалдырылған табыс салығы	(1,988,331)	(735,310)
Кейінге қалдырылған корпоративтік табыс салығы бойынша шығыс - уақытша айырмашылықтардың пайда болуы және азаюы	(1,988,331)	(735,310)

Табыс салығы бойынша тиімді мөлшерлемені салыстыру:

	<i>Аудиттелмеген 30 маусымда аяқталған алты ай</i>	
	<i>2023 жыл</i>	<i>2022 жыл</i>
Салық салынғанға дейінгі пайда	27,066,360	21,734,335
Табыс салығының қолданыстағы мөлшерлемесіне сәйкес есептелген табыс салығы	(5,413,272)	(4,346,867)
Корпоративтік табыс салығының ресми мөлшерлемесі	20%	20%
Мемлекеттік инвестициялық бағалы қағаздар бойынша салық салынбайтын пайыздық кіріс	17,520	502,126
(Кредиттік залалдарды есептеу бойынша шығыстар), тарату бойынша шегерімдерге/салық салынбайтын табыстарға жатқызылмайтын	(1,533,276)	99,976
Қаржылық жалгерлік бойынша дебиторлық берешек бойынша салық салынбайтын пайыздық кіріс	3,112,429	-
Шегерімге жатқызылмайтын шығыстар	(177,229)	(87,022)
Төлем көзінен ұсталған корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстар	(151,522)	-
Өткен есепті кезеңдерде артық төленген табыс салығы	-	475,373
Корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстар	(4,145,350)	(3,356,414)

20. Шарттық және шартты міндеттемелер**Салық салу**

Қазақстандық коммерциялық және, атап айтқанда, салық заңнамасында интерпретациясы әртүрлі болуы мүмкін ережелер бар, жекелеген жағдайларда заңнамаға жанама ретроспективті әсері бар өзгерістер енгізілуі мүмкін. Сонымен қатар, Қоғам басшылығының заңнама ережелерін түсінуі салық органдарының дәл осы ережелерді түсінуінен өзгеше болуы мүмкін, нәтижесінде Қоғам жүргізген операцияларды салық органдары басқаша бағалауы мүмкін және бұл қосымша салықтар, айыппұлдар мен өсімпұлдарды есептеуге әкелуі мүмкін. Қоғам басшылығы барлық қажетті салық есептеулері жүргізілді және сәйкесінше, есептілікте қандай да бір резервтер есептелмеген деп санайды. Салық органдары соңғы 5 (бес) жылдағы салық деректерін тексере алады. Қоғам басшылығы 2023 жылғы 30 маусымдағы және 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша оның заңнаманы түсіндіруі орынды болып табылады және Қоғамның салық, валюта және кеден заңнамаларын сақтау жөніндегі ұстанымдары расталатын болады деп есептейді.

**ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛІККЕ ТАҢДАЛҒАН ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБАЛАР****2023 жылдың 30 маусымында аяқталған алты ай***мың теңге***Құқықтық мәселелер**

Кәдімгі қызмет барысында Қоғам сот талап арыздары мен кінәрат-талаптардың объектісі болып табылады. Басшылықтың пікірінше, мұндай талап арыздардың немесе кінәрат-талаптардың нәтижесінде туындайтын ықтимал міндеттемелер (олар болған жағдайда) болашақта Қоғамның қаржылық жағдайына немесе қызметінің нәтижелеріне елеулі теріс әсер етпейді.

Басшылықта қандай да бір елеулі нақты немесе аяқталмаған сот талқылаулары туралы, сондай-ақ Қоғамға қарсы қойылуы мүмкін ықтимал талап-арыздар туралы ақпарат жоқ.

Кредиттік сипаттағы міндеттемелер

Қоғамның шарттық және шартты міндеттемелері мынадай позицияларды қамтиды:

	<i>2023 жылғы 30 маусым (аудиттелмеген)</i>	<i>2022 жылғы 31 желтоқсан</i>
Кредиттік сипаттағы міндеттемелер		
Қарыз беру бойынша міндеттемелер	115,316,042	118,827,146
Қаржылық жалгерлік ұсыну бойынша міндеттемелер	17,733,891	18,254,310
Күтілетін кредиттік залалдарға арналған резерв	(1,917,741)	(855,497)
	131,132,192	136,225,959
Операциялық жалгерлік шарттары бойынша міндеттемелер		
1 жылға дейін	47,631	62,978
Шарттық және шартты міндеттемелер	131,179,823	136,288,937

Кредиттік сипаттағы міндеттемелер

Жоғарыда көрсетілген жалпы өтелмеген шарттық міндеттемелер міндетті түрде болашақ ақшалай талаптарды білдірмейді, өйткені кредит беру бойынша осы шартты міндеттемелердің мерзімі аяқталуы мүмкін немесе олар орындалмай тоқталуы мүмкін.

Қарыз беру жөніндегі міндеттемелер туралы келісім Қоғам үшін қолайсыз жағдайлар туындаған жағдайда, сондай-ақ кредиттеу үшін ресурстар болмаған жағдайда, Қоғамның келісімнен біржақты шығу құқығын көздейді.

Төменде ККЗ арналған резервтердің өзгерістерінің талдауы берілген:

	<i>Аудиттелмеген 30 маусымда аяқталған алты ай</i>	
	<i>2023 жыл</i>	<i>2022 жыл</i>
	<i>1-кезең</i>	<i>1-кезең</i>
Қарыз беру бойынша міндеттемелер		
1 қаңтарға	855,497	1,092,195
ККЗ кезең ішінде өзгеруі	1,062,244	161,923
30 маусым	1,917,741	1,254,118

21. Қаржы құралдарының әділ құны

Әділ құны қаржылық есептілікте бағаланатын немесе ашылатын барлық активтер мен міндеттемелер жалпы әділ құнды бағалау үшін маңызды болып табылатын ең төменгі деңгейдегі бастапқы деректер негізінде төменде сипатталған әділ құн иерархиясы шеңберінде жіктеледі:

- 1-деңгей: белсенді нарықтардағы бірдей активтер мен міндеттемелерге баға белгіленетін (түзетілмеген) бағалар;
- 2-деңгей: бүкіл бағалау үшін маңызды болып табылатын ең төменгі деңгейдегі бастапқы деректер бақыланатын болып табылатын немесе тікелей немесе жанама болып табылатын бағалау әдістері;
- 3-деңгей: бүкіл бағалау үшін маңызды болып табылатын ең төменгі деңгейдегі бастапқы деректер бақыланатын нарықтық деректерге негізделмеген бағалау әдістері.

Келесі кестеде әділ құны әділ құн көздері иерархиясының деңгейлері бөлінісінде ашылатын қаржы құралдарының талдауы келтірілген:

**ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛІКKE ТАҢДАЛҒАН ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБАЛАР****2023 жылдың 30 маусымында аяқталған алты ай***мың теңге*

	Бағалау күні	Пайдалану арқылы әділ құнды бағалау			Жиыны
		1-деңгейдің бастапқы деректерін	2-деңгейдің бастапқы деректерін	3-деңгейдің бастапқы деректерін	
2023 жылғы 30 маусым (аудиттелмеген)					
Әділ құны ашылатын активтер					
Ақша қаражаттары және олардың баламалары	2023 жылғы 30 маусым	–	162,461,413	–	162,461,413
Банктердегі қаражаттар	2023 жылғы 30 маусым	–	56,920,386	–	56,920,386
Клиенттерге берілген кредиттер	2023 жылғы 30 маусым	–	593,786,050	94,397,640	688,183,690
Қаржылық жалгерлік бойынша дебиторлық берешек	2023 жылғы 30 маусым	–	343,247,322	17,795,957	361,043,279
Өзге қаржылық активтер	2023 жылғы 30 маусым	–	4,647,635	–	4,647,635
Әділ құны ашылатын міндеттемелер					
Акционердің алдындағы берешек	2023 жылғы 30 маусым	–	82,723,490	–	82,723,490
Кредиттік ұйымдардың қаражаттары	2023 жылғы 30 маусым	–	78,207,984	–	78,207,984
Қазақстан Республикасы Үкіметінің алдындағы берешек	2023 жылғы 30 маусым	–	167,845,489	–	167,845,489
Мемлекеттік және бюджеттік ұйымдар алдындағы берешек	2023 жылғы 30 маусым	–	157,838,475	–	157,838,475
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	2023 жылғы 30 маусым	142,148,361	191,585,036	–	333,733,397
Өзге қаржылық міндеттемелер	2023 жылғы 30 маусым	–	40,416,001	–	40,416,001
2022 жылғы 31 желтоқсанға					
Әділ құны ашылатын активтер					
Ақша қаражаттары және олардың баламалары	2022 жылғы 31 желт-н	–	172,484,306	–	172,484,306
Банктердегі қаражаттар	2022 жылғы 31 желт-н	–	10,124,199	–	10,124,199
Клиенттерге берілген кредиттер	2022 жылғы 31 желт-н	–	511,955,769	97,418,176	609,373,945
Қаржылық жалгерлік бойынша дебиторлық берешек	2022 жылғы 31 желт-н	–	322,917,228	19,601,683	342,518,911
Инвестициялық бағалы қағаздар	2022 жылғы 31 желт-н	–	–	–	–
Өзге қаржылық активтер	2022 жылғы 31 желт-н	–	5,593,593	–	5,593,593
Әділ құны ашылатын міндеттемелер					
Акционер алдындағы берешек	2022 жылғы 31 желт-н	–	83,411,236	–	83,411,236
Кредиттік ұйымдардың қаражаттары	2022 жылғы 31 желт-н	–	80,564,909	–	80,564,909
Мемлекеттік және бюджеттік ұйымдар алдындағы берешек	2022 жылғы 31 желт-н	–	152,810,376	–	152,810,376
Қазақстан Республикасының Үкіметі алдындағы берешек	2022 жылғы 31 желт-н	–	60,336,768	–	60,336,768
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	2022 жылғы 31 желт-н	136,525,038	217,938,503	–	354,463,541
Кредиторлық берешек	2022 жылғы 31 желт-н	–	3,070,663	–	3,070,663
Өзге қаржылық міндеттемелер	2022 жылғы 31 желт-н	–	7,692,684	–	7,692,684

**ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛІККЕ ТАҢДАЛҒАН ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБАЛАР****2023 жылдың 30 маусымында аяқталған алты ай**

мың теңге

Қаржылық жағдай туралы аралық шоғырландырылған қысқартылған есепте әділ құны бойынша бағаланбайтын қаржы құралдары

Төменде қаржылық есептілікте көрсетілген Қоғамның қаржы құралдарының теңгерімдік құн мен әділ құн салыстырмасы келтірілген. Кестеде бейқаржылық активтер мен бейқаржылық міндеттемелердің әділ құны көрсетілмеген.

	2023 жылғы 30 маусым (аудиттелмеген)		
	Теңгерімдік құн	Әділ құн	Танылмаған пайда/(шығын)
Қаржылық активтер			
Ақша қаражаттары мен олардың баламалары	162,461,413	162,461,413	–
Банктердегі қаражаттар	56,731,418	56,920,386	188,968
Клиенттерге берілген кредиттер	793,048,705	688,183,690	(104,865,015)
Қаржылық жалгерлік бойынша дебиторлық берешек	410,935,360	361,043,279	(49,892,081)
Өзге қаржылық активтер	4,647,635	4,647,635	–
Қаржылық міндеттемелер			
Акционер алдындағы берешек	103,520,642	82,723,490	20,797,152
Кредиттік ұйымдардың қаражаттары	76,601,061	78,207,984	(1,606,923)
Қазақстан Республикасының Үкіметі алдындағы берешек	167,322,747	167,845,489	(522,742)
Мемлекеттік және бюджеттік ұйымдардың алдындағы берешек	182,827,286	157,838,475	24,988,811
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	371,704,613	333,733,397	37,971,216
Өзге қаржылық міндеттемелер	40,416,001	40,416,001	–
Іске асырылмаған әділ құндағы танылмаған өзгерістің жиыны			(72,940,614)

	2022 жылғы 31 желтоқсан		
	Теңгерімдік құн	Әділ құн	Танылмаған пайда/(шығын)
Қаржылық активтер			
Ақша қаражаттары мен олардың баламалары	172,484,306	172,484,306	–
Банктердегі қаражаттар	10,518,187	10,124,199	(393,988)
Клиенттерге берілген кредиттер	715,304,700	609,373,945	(105,930,755)
Қаржылық жалгерлік бойынша дебиторлық берешек	403,869,553	342,518,911	(61,350,642)
Өзге қаржылық активтер	5,593,593	5,593,593	–
Қаржылық міндеттемелер			
Акционер алдындағы берешек	101,001,736	83,411,236	17,590,500
Кредиттік ұйымдардың қаражаттары	79,522,517	80,564,909	(1,042,392)
Мемлекеттік және бюджеттік ұйымдардың алдындағы берешек	182,850,442	152,810,376	30,040,066
Қазақстан Республикасының Үкіметі алдындағы берешек	60,747,873	60,336,768	411,105
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	384,728,108	354,463,541	30,264,567
Өзге қаржылық міндеттемелер	7,692,684	7,692,684	–
Іске асырылмаған әділ құндағы танылмаған өзгерістің жиыны			(90,411,539)

Бұдан әрі әділ құн бойынша осы аралық қысқартылған қаржылық есептілікте көрсетілмеген қаржы құралдарының әділ құнын айқындау кезінде қолданылған әдістемелер мен жорамалдар сипатталған.

**ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛІККЕ ТАҢДАЛҒАН ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБАЛАР****2023 жылдың 30 маусымында аяқталған алты ай***мың теңге**Әділ құны шамамен олардың ағымдағы құнына тең активтер*

Өтімді немесе өтеу мерзімі қысқа (үш айдан аз) қаржылық активтер мен қаржылық міндеттемелер жағдайында, олардың ағымдағы құны шамамен әділ құнға тең болады. Бұл жорамал талап етілгенге дейінгі салымдарға, белгіленген өтеу мерзімі жоқ жинақ шоттарына да қолданылады.

Өтімді немесе өтеу мерзімі қысқа (үш айдан аз) қаржылық активтер мен қаржылық міндеттемелер жағдайында олардың ағымдағы құны шамамен әділ құнға тең болуына рұқсат етіледі. Бұл рұқсат талап етілгенге дейінгі салымдарға, белгіленген өтеу мерзімі жоқ жинақ шоттарына да қолданылады.

Тиянақталған мөлшерлеме және өзгермелі мөлшерлемемен қаржы құралдары

Биржада бағасы белгіленген борыштық құралдар жағдайында, әділ құн жарияланған нарықтық бағаларға негізделеді. Бағасы белгіленбеген борыштық құралдар жағдайында, ұқсас шарттары мен кредиттік тәуекелі бар борыштық құралдар үшін өтеуге дейінгі қалған уақыт кезеңі ескеріле отырып, ағымдағы пайыздық мөлшерлеме бойынша дисконтталған ақша ағындарының моделі қолданылады.

Клиенттерге берілген кредиттер бойынша, болашақ ақша ағындары ҚРҰБ жариялаған статистикалық деректер негізінде өтеу мерзімі ұқсас қаржы құралдарының орташа нарықтық мөлшерлемесі қолданыла отырып дисконтталады. Бұл тәсіл клиенттерге берілген кредиттердің әділ құнын бағалау үшін қолданылды. Банктерге берілген кредиттер бойынша, болашақ ақша ағындары Қазақстан кор биржасының кірістілік қисығы сияқты байқалатын барлық бастапқы деректер қолданыла отырып, капиталды ұлғайту моделі қолданылып есептелген нарықтық мөлшерлеме бойынша дисконтталады. 2023 жылғы 30 маусымдағы жағдай бойынша орташа нарықтық мөлшерлеме жылдық 14.0%-дан 21.8%-ға дейін (аудиттелмеген) (2022 жылғы 31 желтоқсан - жылдық 15.4-21.90%) құрады.

Әділ құны қаржылық есептілікте ашылатын міндеттемелер бойынша, болашақ ақша ағындары Қазақстандық кор биржасының кірістілік қисығы және Bloomberg жариялаған өтеу мерзіміне түзетілген Қоғамның рейтингі үшін кредиттік спрэд сияқты байқалатын барлық бастапқы деректер қолданыла отырып, капиталды ұлғайту моделі қолданылып есептелген нарықтық мөлшерлеме бойынша дисконтталады. 2023 жылғы 30 маусымдағы жағдай бойынша тартылған қарыздардың әділ құнын бағалау үшін қолданылатын нарықтық мөлшерлеме жылдық 15.56%-дан 18.25%-ға дейін (аудиттелмеген) (2022 жылғы 31 желтоқсан: жылдық 14.12-17.64%) құрады. Болашақ ақша ағындарына негізгі қарызды және негізгі борышқа қолданылатын шарт бойынша пайыздық мөлшерлемемен есептелген пайыздарды өтеу кіреді.

22. Тәуекелдерді басқару

Тәуекелдерді басқару Қоғамның операциялық қызметінің маңызды элементі болып табылады. Нарықтық тәуекел, кредиттік тәуекел және өтімділік тәуекелі Қоғамның өз қызметін жүзеге асыру процесінде кездесетін негізгі тәуекелдері болып табылады. 2023 жылғы 30 маусымдағы жағдай бойынша өтімділік тәуекеліне қатысты 2022 жылғы 31 желтоқсаннан бастап елеулі өзгерістер болған емес. 2023 жылғы 30 маусымдағы жағдай бойынша Қоғам валюталық тәуекелге ұшырамады (аудиттелмеген) (2022 жылғы 31 желтоқсан: жоқ).

Нарықтық тәуекел

Нарықтық тәуекел - бұл нарықтық бағалардың өзгеруі, мысалы, шетел валюталарының айырбастау бағамдарының, пайыздық мөлшерлемелердің және акция бағаларының өзгеруі Қоғамның пайдасына немесе оның қолындағы қаржы құралдарының құнына теріс әсер ететін тәуекел. Нарықтық тәуекел валюталық тәуекелден, пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру тәуекелінен, кірістілік қисығының тәуекелінен және басқа да баға тәуекелдерінен тұрады. Нарықтық тәуекел нарықтағы жалпы және айрықша өзгерістердің және нарықтық бағалар мен валютаның айырбас бағамдарының құбылмалылық деңгейінің өзгерістеріне ұшырайтын пайыздық, валюталық және үлестік қаржы құралдарына қатысты ашық позициялар бойынша туындайды.

Нарықтық тәуекелді басқарудың міндеті - қабылданған тәуекел үшін алынған кірістіліктің оңтайландырылуын қамтамасыз ете отырып, нарықтық тәуекелге ұшыраудың қолайлы параметрлерден асып кетпеуін басқару және бақылау болып табылады. Тәуекелдерді басқару департаменті нарықтық тәуекелді басқару үшін жалпы жауапкершілікті өз мойнына алған. Қоғам қаржы құралдарына қатысты ашық позиция бойынша лимиттерді, пайыздық мөлшерлемелерді өзгерту мерзімдерін, валюталық позицияны, шығын лимиттерін белгілеу және олардың сақталуына тұрақты мониторинг жүргізу арқылы нарықтық тәуекелді басқарады.

**ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛІККЕ ТАҢДАЛҒАН ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБАЛАР****2023 жылдың 30 маусымында аяқталған алты ай***мың теңге**Пайыздық мөлшерлеменің өзгеру тәуекелі*

Пайыздық мөлшерлеменің өзгеру тәуекелі пайыздық мөлшерлемелердегі өзгерістер болашақ ақша ағындарына немесе қаржы құралдарының әділ құнына әсер етуі мүмкін болғандықтан туындайды. Қоғамның активтері мен міндеттемелері бойынша пайыздық мөлшерлемелер тиянақталған пайыздық мөлшерлемелер болып табылады. Есепті кезеңде Қоғамның пайыздық мөлшерлеменің өзгеру тәуекеліне ұшырауында елеулі өзгерістер болған емес.

23. Сегменттік есептілік

Қоғамның қызметі жоғары дәрежеде интеграцияланған боолып табылады және 8 «Операциялық сегменттер» ХҚЕС (IFRS) максаттары үшін бірыңғай операциялық сегментті білдіреді. Қоғамның активтері Қазақстан Республикасының аумағында шоғырланған және Қоғам Қазақстан Республикасында жүргізілетін және онымен байланысты операциялардан кіріс алады. Операциялық шешімдерді қабылдауға жауапты тұлға, Қоғам жағдайында бұл Басқарма Төрағасы болып табылады, Қоғам туралы ақпаратты тек тұтастай алады және қарайды.

24. Байланысты тараптармен операциялар

«Байланысты тараптар туралы ақпаратты ашу» БЕХС-на 24 сәйкес, егер бір тараптың екінші тарапты бақылау мүмкіндігі болса немесе оның қаржылық немесе операциялық шешім қабылдауы кезінде екінші тарапқа біршама ықпалын жүзеге асыру мүмкіндігі болса, тараптар байланысты болып саналады. Тараптар байланысты ма, жоқ па деген мәселені шешу кезінде олардың заңды нысаны ғана емес, тараптар арасындағы қатынастардың мазмұны да ескеріледі. Байланысты тараптар байланысты емес тараптармен жасалуы мүмкін емес мәмілелерді жасай алады. Мұндай мәмілелердің бағасы мен шарттары байланысты емес тараптар арасындағы бағалар мен мәмілелердің шарттарынан өзгеше болуы мүмкін. Қазақстан Республикасының Үкіметі Акционер арқылы Қоғамның қызметіне елеулі ықпал етеді және оны бақылайды.

**ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛІККЕ ТАҢДАЛҒАН ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБАЛАР****2023 жылдың 30 маусымында аяқталған алты ай**

мың теңге

Есепті кезеңнің соңындағы байланысты тараптармен жасалған операциялардың сальдосы, сондай-ақ шығыстар мен кірістердің тиісті сомалары төменде келтірілген:

	2023 жылғы 30 маусым (аудиттелмеген)				2022 жылғы 31 желтоқсан			
	Мөл- шерле- ме (%)	Акционер- дің жалпы бақыла- уындағы		Мемлекетпен байланысты ұйымдар	Мөл- шерле- ме (%)	Акционер- дің жалпы бақыла- уындағы		Мемлекетпен байланысты ұйымдар
		Акционер	кәсіпо- рындар			Акционер	кәсіпо- рындар	
Активтер								
Ақша қаражаттары мен олардың баламалары		–	7,102,949	121,080,998	–	–	33	114,953,021
Ағымдағы корпоративтік табыс салығы		–	–	2,739,501	–	–	–	1,950,809
Қосылған құн салығы және өтелетін басқа да салықтар		–	–	9,611,537	–	–	–	8,523,586
Міндеттемелер								
Акционер алдындағы берешек	0.28- 10.00	103,520,642	–	–	0.28- 10.00	101,001,736	–	–
Қазақстан Республикасы Үкіметі алдындағы берешек	0.01	–	–	167,322,747	0,01	–	–	60,747,873
Мемлекеттік және бюджеттік ұйымдар алдындағы берешек	0.01- 1.00	–	–	182,827,286	0.01	–	–	182,850,442
Кредиттік ұйымдардың қаражаттары		–	3,202,751	–	0.35	–	3,000,898	–
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	7.10- 15.00	153,096,555	26,995,891	72,120,312	7.10- 15.00	172,879,053	22,727,882	88,170,901
Дивидендтер бойынша берешек		13,677,185	–	–		–	–	–
Кейінге қалдырылған корпоративтік табыс салығы бойынша міндеттемелер		–	–	14,336,728	–	–	–	12,348,397
Мемлекеттік субсидиялар		–	–	61,214,621	–	–	–	64,823,093
Өзге міндеттемелер		–	–	23,184,141	–	–	–	3,015,774

**ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛІККЕ ТАҢДАЛҒАН ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБАЛАР****2023 жылдың 30 маусымында аяқталған алты ай***мың теңге*

	2023 жылдың 30 маусымында аяқталған алты ай (аудиттелмеген)			2022 жылдың 30 маусымында аяқталған алты ай (аудиттелмеген)		
	Акционердің жалпы бақылауын- дағы		Мемлекет- пен байланысты	Акционердің жалпы бақылауын- дағы		Мемлекет- пен байланысты
	Акционер	кәсіпорын- дар	ұйымдар	Акционер	кәсіпорын- дар	ұйымдар
Ақша қаражаттары және олардың баламалары бойынша пайыздық кірістер	-	71,950	3,742,234	-	-	2,426,454
Инвестициялық бағалы қағаздар бойынша пайыздық кірістер	-	-	-	-	32,361	-
Клиенттерге берілген кредиттер бойынша пайыздық кірістер	-	-	-	-	960,908	-
Алынған қарыздар бойынша пайыздық шығыстар	(4,450,140)	(201,854)	(23,006,245)	(3,831,173)	-	(9,979,258)
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар бойынша пайыздық шығыстар	(9,184,163)	(1,412,049)	(4,770,019)	(6,196,816)	-	(3,760,228)
Кредиттік залалдар бойынша шығыстар	-	(424)	936	-	(608,176)	(201)
Басқа да операциялық шығыстар	-	(1,071)	-	-	-	-
Басқа кірістер/шығыстар, нетто	-	-	32,062,135	-	(334,726)	13,517,923
Корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстар	-	-	(4,145,350)	-	-	(3,356,414)

Жоғары басшы персоналға арналған сыйақы

Жоғарғы басшы персоналға арналған сыйақыға келесі позициялар кіреді:

	Аудиттелмеген 30 маусымда аяқталған алты ай	
	2023 жыл	2022 жыл
Жалақы және басқа да қысқа мерзімді төлемдер	62,113	70,624
Директорлар кеңесінің мүшелеріне сыйақы	9,353	17,228
Директорлар кеңесін ұстауға арналған шығыстар	-	6,710
Әлеуметтік қамсыздандыруға арналған аударымдар	6,875	8,207
Жоғарғы басшы персоналға арналған сыйақы жиыны	78,341	102,769

25. Капиталдың жеткіліктілігі

Қоғам өз қызметіне тән тәуекелдерден қорғау мақсатында капиталдың жеткіліктілік деңгейін белсенді басқаруды жүзеге асырады. Қоғам капиталының жеткіліктілігі ҚРҰБ белгілеген басқа әдістер, нормативтер пайдаланыла отырып бақыланады.

2023 жылғы 30 маусымдағы және 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Қоғам капиталға қатысты барлық сыртқы белгіленген талаптарды толық сақтады.

Қоғам үшін капиталды басқарудың негізгі мақсаты капиталға қатысты сыртқы талаптардың сақталуын және қызметті жүзеге асыру және акционерлік құнды барынша арттыру үшін қажетті жоғары кредиттік рейтинг пен капиталдың жеткіліктілік нормативтерінің сақталуын қамтамасыз ету болып табылады.

Қоғам өз капиталының құрылымын басқарады және оны жүзеге асырылатын қызмет түрлерінің экономикалық жағдайлары мен тәуекел сипаттамаларындағы өзгерістер аясында түзетеді.

**ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛІККЕ ТАҢДАЛҒАН ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБАЛАР****2023 жылдың 30 маусымында аяқталған алты ай***мың теңге*

ҚРҰБ банк қызметінің жекелеген түрлерімен айналысатын ұйымдардан 1-ші деңгейдегі (k1) капиталдың жеткіліктілік коэффициентін активтердің кемінде 6% мөлшерінде; (k1-2) капиталдың жеткіліктілік коэффициентін активтердің кемінде 6% мөлшерінде ұстауды және тәуекелді ескере отырып өлшенген шартты және ықтимал міндеттемелерді сақтауды; және жалпы жеткіліктілік коэффициентін (k1-3) активтердің кем дегенде 12% мөлшерінде ұстауды және тәуекел мен операциялық тәуекелді ескере отырып өлшенген шартты және ықтимал міндеттемелерді сақтауды талап етеді.

2023 жылғы 30 маусымдағы және 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ҚРҰБ талаптарына сәйкес есептелген Қоғам капиталының жеткіліктілік коэффициенттері мынадай болды:

	<i>2023 жылғы 30 маусым (аудиттелмеген)</i>	<i>2022 жылғы 31 желтоқсан</i>
1-деңгей капиталы	390,256,130	392,394,568
2-деңгей капиталы	22,045,697	11,488,171
Капитал жиыны	412,301,827	403,882,739
Тәуекел ескеріле отырып өлшенген активтер	922,820,812	791,514,677
Шартты және шарттық міндеттемелер	57,658,021	59,413,573
Операциялық тәуекел	27,838,724	25,887,765
Капиталдың жеткіліктілік коэффициенті (k1)	33.76%	38.71%
Капиталдың жеткіліктілік коэффициенті (k1-2)	39.80%	46.11%
Капиталдың жеткіліктілік коэффициенті (k1-3)	26.26%	29.24%

26. Есепті күннен кейінгі оқиғалар

2023 жылғы 14 маусымда Жалғыз Акционер Қазақстан Республикасының Ұлттық қорынан нысаналы трансферт есебінен кейіннен лизингке беру үшін ауыл шаруашылығы техникасын, жемшөп дайындау техникасын және ұтқыр суару жүйелерін сатып алуды қаржыландыру үшін «ҚазАгроҚаржы» АҚ еншілес компаниясының жарғылық капиталын кейіннен ұлғайта отырып, бір жай акция үшін 1,000 (бір мың) теңге бағасымен 20,000,000 (жиырма миллион) дана жай акцияны қосымша шығару арқылы Қоғамның жарияланған жай акцияларын 427,059,079 (төрт жүз жиырма жеті миллион елу тоғыз мың жетпіс тоғыз) данаға дейін ұлғайту туралы шешім қабылдады.

2023 жылғы 12 шілдеде Қоғам Қазақстан қор биржасында KZ2C00009843 (KAFIB13) облигацияларын орналастыру арқылы купондық мөлшерлемесі жылдық 19.25% және 2030 жылы өтеу мерзімімен 8,227,198 мың теңге тартты.

2023 жылғы 18 шілдеде бір жай акция үшін 1,000 (бір мың) теңге бағасымен 20,000,000 (жиырма миллион) дана жай акцияны Жалғыз акционер төледі.

2023 жылғы 31 шілдеде Қоғам Жалғыз акционерге 2022 жылға 13,677,185 мың теңге мөлшерінде жарияланған дивидендті төледі.